ШЭНЭ ЖЭЛЭЭР, ХҮНДЭТЭ НҮХЭД!

СОВЕТ АРАДТА ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ АМАРШАЛГА

Телевидени болон радиогоор нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгэ

…эгэ оронойнгоо хүндэтэ улад зон!
Хүндэтэ нүхэд, хэниимар!
1970 оной һүүлшын минутанууд ябажа байна. Со… арад ухаагаа дүүргэһэн баярай мэдэрэлтэйгээр …0 онийе үдэшэжэ байнад. Энэмнай Ленинэй ойн… мартагдашагүй гайхамшаг жэл, найжадахи та… …малай түгэсхэхы жэл, шэн зоригто, эхэбон байгуул… …эаной, шэнэ илалтануудай, баатар хэрэгүүдэй жэл …га.
…лтиин далайһаа Номгон далай хүрэтэр, Холын хой… …дайнуудһаа Навказай орьёл үндэр уулануу хүрэ… —бүхы совет дайда дээрэ үнгэрэгшэ жэл һайн һай… …дурасхаал үлөөгөө. Хэдэн зуун предприяти ашаг… …даа үгөө, шэнэ харгы замууд табигдаа, шэнэ хото… …дууд байгуулагдаа. Промышленно продукци үйлэд… …хэн гаргаха даалгабаринууд үлүүлэн дүүргэгдэз. …ай оронай бүхы түүхэдэ ороо̄һо тариаанай, хлопогой …н баян ургаса абтаа. Совет эрдэм, техникэ онсо ехэ …лтинуудые туйлаа. Совет «Луноход-1» гэжэ аппа… …һара дээгүүр хамагһаа түрүүлэн харгы гаргаа.
…майдахи табанжэлые 1970 он нэрэтэй солотойгоор …гэжэ омогорхолтойгоор хэлэхэ арга эдэ гай… …тгуйлалтанууд олгоно. Арад зоной эхэбон бай… …ы амал ябуулгань түүхэтэ шэнэ илалтаар тэмдэг… …; социально-экономическа гол урэ дүнгүүдээр та… …лэй түсэб амжалтатай дүүргэгдээ.
…номика хүгжөөхэ хэрэгтэ бүри эхэ илаата амжал… туйлагдаа. Оронойнгой оборонно хүсэ шадал бүри ехэ… …а. Арад зоной байдал, соёл болбосорол улам һайба… …. Социалис демократи совшадаа хүгжөө. Совет об… …тэмын морально-политическа нэгэдэл. СССР-эй ара… …дэй аха дүүгэй хани барисаан, ленинскэ Коммунис… …тэй тойрон марсаглаа арадуудай нэгэдэл бүри бэхи… …. Эхэ оронойнгоо коммунизмын замаар үшөө нэгэ ехэ …ам хэбэ.
Советскэ Союзай уласхоорондын байдал хэзээ хэзээ… …нһээ бата болоо, бүхы дэлхэй дээрэ эдэ хүндэтэй …. Эб найрамдалай, социализмын түлөө тэмсэлэй… …скэ гол бһонуудта үнэн байдаг совет гадаадын по… …ка манай орон соо эхэбон байгуулхы эхэ тай… … амар эрхилхэ таатай эохид эрхэ байдал …а. Энэ политика бүкэдэлтэйн социалис байгуулэн… …бэхижүүлхэ, хүгжөөхэ, империализмда эсэргүү бү… …сүүдые нягтаруулан нэгэдүүлхэ, арадуудай эрхэ… …о бээ дааҳхай, аюулгүй байдалые хамгаалха, …дэлхэй дээрэ эб найрамдалай, хүгжэлтэ дэбжэлтын … хамгаалха зорилготой.
…най ажилшануу бүхыдөө совет арадай үүсэлтэ… …ай ажал үрэ, баатар гайхамшаг хүдэлмэришэн ан… …, колхозно тарнашадай, арадай интеллигенциин. …ай амар үндэһэ аһатантай Эхэ оронай бүхы рес… …ликанууда ажалшадай нэгэ зоригтойгоор, нэгэ ху… …тойгоор ажаллаһанай ашэ үрэ, Советскэ Союзай …мунис партиин зүб политикын үрэ дүн мүн.
Шэнэ жэлые хүлеэн, баяртайгаар угтажа байгаа …минутануудта заводууд болон фабриканууда, шах… …та бэ баригануудай, колхоз болон совхозуудай, … бэ хойлой ажал ябуулагшад, та бүгэдэндэ мүнгэмэ… …най.
…эх аминааряа, ургажа байгаа үетэн тухай эхын анхарал оролдлогоороо бүгэдэндэ хүндэтэй болоһон совет эхэнэрнүүд, таанарта.

Эсэгэнэрэйнгээ революционно эгүү заншалые, ажалай баатаршалгые нэрэтэй солотойгоор үргэлжэлүүлжэ байгаа хүбүүд, басагад, таанарта.

Совет хүнүүдэй энгалан ажалые, социализмын туйлалтануудые хамгаалжа байгаа Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй баатар сэрэгшэд, таанарта!

Хүндэтэ нүхэд, та бүгэдэндэ ажал соло, танай шэн зоригто ажалай түлөө, партиин хэрэгтэ, коммунизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанайтнай түлөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэгдэнэ!

Манай Эхэ оронай арадууд туйлаһан амжалтаараа омогорхон, бэдьхэлэзэ хананхгаар 1971 оние угтажа байна. Гэгээтэй ажита коммунис байгуулалтын шэнэ зорилгонууд урдамнай угтана. Совет орон ябадалхи табанжэлдэ дамжан орожо, Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIV съездэ бэлдэжэ байна. Совет хүнүүд бүгэдэ арадай социалис мүрысөө улам ехээр дэлгэрүүлэн, түрэл партиингаа съездые угтаха байһандаа, съездын шиидхэбэринүүдые өөһэдынгөө түрэл хэрэгтэ тоолохо байһандаа, тэдэнэй амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө хүсэ шадалаа, эрдэм мэргэжэлээ, дүй дүршэлөө бүхыдэнь зорюулха байһандаа бата этигэнэбди. Ленинэй эхэлэ заабаринуудта, Коммунис партиин хүтэлбэридэ үнэн байха гэгшэнэй агууехэ шэнэ илалта туйлаха найдамтай эхэ үндэһэн болоно.

Аха дүү социалис оронуудай арадуудта хани Шэнэ жэлэй амаршалгатайгаар энэ үедэ хандананабди. Капиталис оронуудай коммунис ба хүдэлмэришэдэй партинуудта, хүдэлмэришэн ангида, ажалша тарнашадта, түрүү үзэлтэй интеллигенцидэ зэнүүн баяр хүргэнэбди. Нолоониальна гэнжэ тайһа сэхинэ хаяһан арадуудта, империализмда эсэргүү, эрхэ сүлөөгэй түлөө, национальна талаараа бээ даахаэй байдалай түлөө, социализмын түлөө тэмсэгшэ бүхы хүнүүдтэ эгээн һайн һайхан хүсэлэн хүргэнэбди.

Хүндэтэ нүхэдүүд! Хэниимар! Шэнэ жэлэй гараһан тухай Кремлиин курантнууд энэ дары дуулгаха. Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет та бүгэдые үнэн зүрхэнһөө амаршалаад, эрхэ мэдэдэ зүүр энхэ амаһуулхытнай, социалис Эхэ оронойнгоо эхэ туһада зорюулан бүтээһэн ажалдаа эхэ амжалта туйлахытнай хүсэнэ. Шэнэ жэлдэ совет бүлэ бүхэн, совет хүн бүхэн хүжэмүн бэртай, зол жаргалтай амаһуул ха!

Шэнэ жэлнэй эб найрамдалай ба демократиин хэрэгэй, социализмын ба коммунизмын хэрэгэй шэнэ илалтануудые туйлаха жэл болог ха!

Агууехэ совет арадай нэрэ хүндэдэ, коммунистнуудай Ленинскэ партиин, манай инаг социалис Эхэ оронай нэрэ хүндэдэ Шэнэ жэлэй хүндэ тайма!

Хүндэтэ нүхэдүүд, Шэнэ жэлээр амаршалаад, бүри эхэ зол жаргал хүсэнэ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЭ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 1 (13317) | 1971 оной январиин 1, пятница | Сэн 2 мүнгэн

Чимит ЦЫДЕНДАМБАЕВ.

АЛТАН ГОДЛИТО КУРАНТНУУДАЙ...

Шэбшэнэ бэшэ, тод жаргаар
Шэнэ жэлээр амаршалалсал.
Ажалаа хоёр хүнэй
Августын шэгэдэ үүлэнэ
һааһь.
Август һарын шэгэнэй үдэр
Апрелиин нэгэн бэшэл—гээд,
Эртээһээ шүүмжэлэн
шиидхэхэеэ
Эрхим нүхэдүүд, бү һарыт!
Жэнэстэ августын шэгэдэ
Жэлэйнгээ түсэбые
дүүргэжэрхёод.
Гараха жэлэйнгээ үялтые
Габшагайлан дүүргэжэ болодог
лэ...

Бүгэдэнэй баяр—Шэнэ жэлээ
Бүхэли һараар
урдажажархёод.
Харьяалан бусалан сэсэрһээ
Халуун буладай оюнуудаар
Удаадахи жэлэйнгээ ёлкые
Ухаандаа һаван бадараадаг
Түмэрөө хайлуулдаг
баатаршуул
Түрэл оромдонойнгоо олон даа!
Янгинаан ягаан жабартай
Январиин гарахые
хүлеэнгүй,
Бордоһолжо эхилһэн декабрь
соо

Булта арадуудаа баясуулжа:
— Шэнэ жэлээр!—гэлсэжэ,
Шэн габьяа эсаржа,
Гараха жэлэйнгээ ажалда
Габшагайлагшад жандаг лэ!
Алдарта Партиингаа туг доро
Арюун тухата лэ…
Алхалан шаажа ябаашадаа
Амаршалнабди мүнөөдэр!
Алтан годлито курантнуудай
Арбан хоёр сохилоон соо
Хүн дээрээ зогсоно
Хүндэлэлэй хундага
үргэебди!

Б. ЗЫДРАБЫНАЙ зураг.

СССР-эй ЦСУ-гай МЭДЭЭСЭЛ

Хара металлургиин хүдэлмэрилэгшэд металлургическа бүхы циклээр жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ.

1969 онойхидо орходоо 4,3 миллион тонно шүрэм, 5,5 миллион тонно булад хайлуулагдаха, 4,3 миллион тонно бэлэн прокат, 800 мянга гаран тонно булад сорго, 9 миллион тонно түмэрэй руда үйлэдбэрилэгдэхэ.

* * *

Үнгэтэ металлургиин хүдэлмэрилэгшэд туулга, зэд, никель, титан, бусадшье үнгэтэ ба шухаг хадаа янзын металл үйлэдбэрилхэ талаар жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ.

* * *

Машина бүтээлгын предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Жэлэй дүүрэтэр үшөө 1,5 мянга гаран трактор гаргагдаба.

* * *

Промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд культурно-ажаһуудалай, гэрэй хэрэгсэлэй эд бараа үйлэдбэрилхэ юрэнхы хэмжээгээр жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Тусгаарлабал, мебель, хубсаһа угаадаг машина, радиоприёмнигууд ба радиоло гаргаха түсэб болзорһоо урид дүүргэгдэһэн байна.

ИЛАГШАД ШАГНАГДАБА

Ургаса хурилгые амжалтатайгаар үнгэргэхын түлөө, орооһо таряа түрэндөө түсэбһөө гадуур худалдахын түлөө, тэрэшэлэн 1970 ондо кукурузын, соёын үндэр ургаса абахын, гүрэндэ ехээр худалдахын түлөө автономито республиканuудай, хизаарнууд ба областьнуудай Бүхэроссиин социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет гаргаба.

Орооһо тарьяа ехээр абажа амжалта туйлаһанайнь түлөө Волгоградска областьдо, Краснодарска хизаарта, Саратовска, Ростовско областьнуудта, Алтайн ба Ставрополиин хизаарнуудта, Куйбышевска ба Воронежско областьнуудта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд, нэгэдэхи мүнгэн шангууд олгогдобо.

Оренбургска ба Рязанска областьнуудта РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд үлөөгдэбэ, тэдэнэйдэ мүн баһа нэгэдэхи мүнгэн шангууд үгтэхэ юм.

Башкирай АССР-тэ, Курганска, Челябинска, Пензенско, Ульяновска, Липецкэ, Горьковско, Тульска, Московско областьнуудта, Чувашай АССР-тэ, Приморско хизаарта, Владимирска областьдо хоёрдохи мүнгэн шангууд олгогдобо.

Татарай АССР-тэ, Красноярска хизаарта, Тамбовско, Курска, Орловско областьнуудта, Мордовагай АССР-тэ, Смоленскэ, Калининска, Ивановска, Вологодско областьнуудта гурбадахи мүнгэн шангууд үгтэхэ болобо.

Кукурузын элбэг баян ургаса абажа, гүрэндэ ехээр худалдаһанайнь түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг Кабардино-Балкариин АССР-тэ үлөөгдэбэ. Хоёрдохи мүнгэн шан Хойто-Осетиин АССР-тэ олгогдобо.

Соёын элбэг баян ургаса абажа, гүрэндэ худалдаһанайнь түлөө РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шан Амурай областьдо олгогдохо болобо.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

БурАССР-эй хүдөө ажахын министрэй орлогшо А. С. БЕРЕЩИКОВ:

— Энэ табан жэлэй туршада хүдөө ажахыда эхэ хубилалтанууд болоһон … Тусхай шэглэлтэй олон шэнэ …ууд эмхидхэгдээ. Махалиг мал …рилха зорилготой 17 совхозые …һан шэнэ трест байгуулагдаа. Шубуунай хоёр фабрика эмхидэа, бүхы хүдэлмэринь промышленно үндэһэ һуури дээрэ табигдаһан … ашаар 1970 ондо 42 миллион гаран үндэгэн абтаа. Зүгы үдхэхэ мэргэжэлтэй 4 совхоз байгуулагдажа, шэнэ трест бии болоо. Улаан-Үдэ хотые шадар оноц, һү үйлэдбэрилхэ хоёр шэнэ совхоз байгуулагдаба. Байшиа ондо адуу үсхэбэрилхэ мэргэжэлтэй «Витимский» совхоз тостоо.

Колхоз, совхозуудай тариалан дээрэ шэнэ түхэлэй «ДТ-75» тракторнууд, «ЗИЛ-555» автомашинанууд, «Сибиряк» комбайнууд олошороо. Адууһа малай 140 фермэдэ задаб оньһожоруулгын тухеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Хүдөө ажахыда электрын эльшэ хүсэ хэрэглэлгэ урдынхиһоо хоёр дахин нэмээ.

Тэжээлэй үнэтэ ургамал «кукуруза» нютагжажа, республика дотор 4 мянга гаран гектар эзэлээ.

Буряадай барилгын управлениин түсэблэлгын таһагай начальник Ю. М. СВЕРКУНОВ:

…эгэрһээ табан жэл республикын… барилгашадта харюусалгатай, ехэ… …лтын үе байгаа гэжэ хэлэхээр. …итальна барилга хадаа арадай… …ые хүгжөөхэ гол үндэһэ һуури… …һэн болоно ха юм. Тиимэ… …э барилгашад промышленна шэнэ… …ктнүүдые, культурно-ажаһуудалай барилганууды, гэр байрануудые… …у барижа байгаа.

Табан жэлэй хугасаада промышленна олон предприяти үргэдхэгдөө, … бариигдаа. Шэлэй, прибор бүтээлгын, Эхиин автомобиль заһабарилгын заводуудай шэнэ цехүүд баригдажа, ашаглалгада тушаагдаба. Энэ үедэ Сотниковско шубуунай фабрика, силикатна хирпиисын завод баригдажа дүүргэгдээд, хүдэлжэ байгаа предприятинуудай тоодо оробо.

Культурно-ажаһуудалай олон барилга хэгдээ. Үргэн экрантай «Дружба» кинотеатр, Горькиин нэрэмжэтэ библиотека, хамта дээрээ 5000 үхибүүдэй һураха һургуули, 2100 үхибүүдые хүмүүжүүлхэ садууд, 1650 һууритай кинотеатр ашаглалгада тушаагдаа. 170 мянган дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүд ашаглалгада тушаагдажа, табан жэлэй даабари 103 процент дүүргэгдэһэн байна.

Табан жэлэй үедэ ажалай бүтээсэ 30 процентээр дээшэлбэ. Хэрбээ 1965 он болотор олзо доход оруулаагүй һаа, мүнөө табан жэлэй түсэбһөө гадуур 2 миллион түхэригэй олзо доход үгтэһэн байна.

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

☆ Тапдюйн цементын заводой коллектив табан жэлэй, мүн табан жэлэй һүүлшын жэлэй түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргөө. Табан жэлэй даабариһаа гадуур 130 мянган тонно, 1970 оной даабариһаа гадуур 7000 тонно цемент үйлэдбэрилэгдэбэ.

Завод түсэбһөө гадуур 170 мянган түхэригэй продукци наймаалһан, 200 мянган түхэригэй олзо доход оруулһан байна. Заводой коллектив партиин XXIV съездын хүндэлэлэй социалис уялга абаба. Съездын нээгдэхэ үдэр болотор кварталай даабариһаа гадуур 1000 тонно цемент үйлэдбэрилхэ гэжэ тэдэнэр шиидээ.

☆ Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой үйлэдбэри табан жэлэй туршада ниилээд ургэдхэгдөө, шэнэ техникээр хангагдаа. Үйлэдбэриин техническэ талааринь нэмээр зэбсэгжүүлхэ, түрүү технологи нэбтэрүүлхэ талаар ехэ алхам хэгдэбэ. Үйлэдбэри зүбөөр хүтэлбэрилхэ, ажалые эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ олон хэмжээ ябуулга бэелүүлэгдээ. Эдэ бүгэдын ашаар заводой үйлэдбэриин хэмжээн табан жэлэй хугасаада 53 процентээр ехэ болоһон, ажалай бүтээсэ 1,8 дахин, олзо доход абалга 6,3 дахин дээшэлһэн байна.

☆ Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой коллектив амжалтатайгаар ажаллана. Продукци үйлэдбэрилхэ, худалдаха энэ жэлэй даабари болзорһоо урид дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 882 мянган түхэригэй продукци наймаалагдаа. Автомашина, трактор заһабарилха даабари холо үлүүлэн дүүргэгдэе.

Табан жэлэй туршада завод һэльбэн заһабарилагдаһан, үргэдхэгдэһэн байна. «ДТ-75» трактор заһабарилха шэнэ цех баригдаа. 1971 ондо 6000 прицеп хэгдэжэ, республикын хүдөө ажахыда эльгээгдэхэ юм. Энэнь 1970 онойхиһоо хоёр дахин ехэ. Шэнэ түхэлэй трактор, автомашина заһабарилжа эхилхэнь.

АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮД

☆ Баргажанай адагтахи загаһанай комбинадай коллектив продукци үйлэдбэрилхэ табан жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэбэ. Мүн 1970 оной түсэб 100,5 процент, продукци худалдаха даабари 110 процент болгогдоо. Жэлэй туршада 6000 центнер загаһа бариха түсэбөө 18 центнереэр үлүүлэн дүүргэбэ.

Табан жэлэй даабарине болзорһоонь холо урид дүүргэһэн энэ коллектив шэнэ табан жэлэй түсэбые дүүргэжэ эхилээ, арбаад мянган банка консерва үйлэдбэрилжэ, олон центнер загаһа барижа, Шэнэ жэлые угтаба.

ХҮДӨӨ АЖАХЫ

☆ Буряад оронойнгоо хүдөө гэй ажалшад үнгэрһэн табан жэл соо гүрэндөө 453,3 мянган тонно тарна, 123,1 мянган тонно хартаабха, 246 мянган тонно мяха, 552,5 мянган тонно һү, 27,7 мянган тонно нооһо, 178.365 мянган үндэгэ худалдаба.

☆ Хэрбээ табан жэлэй эхиндэ—1965 ондо республика дотор 118,5 мянган тонно һүн абтажа, үнеэн бүриһөө дундаар 1246 килограмм һүн һаагдаһан байбал, энэ табан жэлэй эсэс—1970 ондо 124,6 мянган тонно һүн абтаад, үнеэн бүриһөө 1690 килограмм һүн һаагдаба.

☆ Мүн 1965 ондо жэл соо 21.366 мянган үндэгэн абтаа гэхэ гү, али тахяа бүриһөө 86 үндэгэн суглуулагдаһан һаа, 1970 ондо 52.308 мянган үндэгэн абтажа, тахяа бүриһөө 180 үндэгэн суглуулагдаа. Тиигэжэ үндэгэн хоёр дахин ехээр абтаа.

☆ Энэ үе соо бүхы адууһа малай тоо толгойнье ниилээд олошороо. Жэшээнь, 1965 оной эсэстэ колхоз, совхозуудай 1.381.075 хониндтой байһан һаа, мүнөө тэдэнь 1.636.531 толгойдо хүрөө. Эбэртэ бодо мал—30 гаран мянган толгойгоор, тэрэ тоодо үнеэд—5 мянга шахуу толгойгоор олон болоо.

☆ Республика дотор газар уһалха, тариалан, сабшалан һайжаруулха хэрэгтэ табан жэл соо гүрэнһөө 29 миллион түхэриг мүнгэн һомологдоо. Энээнэй ашаар 67 мянган гектар газар уһалагдадаг болоо, 12,2 мянган гектар ундалуулха хүсэтэй һубаг хананб, хаалтанууд шэнэлэгдэн баригдаа, 260 мянган га бэлшээри уһатай болгогдоо.

☆ Колхоз, совхозуудай табан жэлэй туршада гүрэнһөө хамта 151 миллион түхэригэй шэнэ трактор, комбайн, автомашина, эдэб оньһон түхеэрэлгэ, запасной частьнуудые абаһан байна.

☆ Мүнөө манай республика соо электрын эльшэ хүсэнэй оруулагдаагүй һуурин тосхон, гүүртэ, ферма, отара үгы шахуу. Табан жэл соо хүдөөдэ 5800 километр утатай электрын хүсэ дамжуулха утаһан татагдаа.

Районно газетэнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ тухай асуудал хэлсэгдэбэ

РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи хэблэлэй хэрэг эрхилхэ комитет районно газетэнүүдтэ туһаламжа үзүүлхэ хэмжээнүүдые хаража үзэбэ.

1971 ондо РСФСР дотор районно 75 типографиин барилгада 8 миллион шахуу түхэриг һомолхо гэжэ хэблэлэй хэрэг эрхилхэ комитет тогтообо. Тэрэнь үнгэрэгшэ жэлдэ табигдаһан мүнгэнһөө 2 дахин үлүү болоно. Районно газетэнүүдэй редакцинуудта хүдэлхөөр мэргэжэлтэй журналистнууд эльгээгдэхэ юм.

(ТАСС-ай корр.).

ДАЛАЙ ЕХЭ ТҮСЭБЭЙМНАЙ

НАЙМАДУГААР түсэбтэ табан жэл дүүрэбэ. Тэрэнэй дорюун алхамта гайхамшаг үйлэ хэрэгүүд Совет Эхэ оронойнгоо ажалша түүхын хуудаһанда алтан үзэгүүдээр бэшэгдэбэ. Түсгаарлан бэшэхээр юумэнүүдынь үнэхөөрөө олоншье, бали дэлгэршье. Агуу Октябриин революциин илаһан мандаһаар түүхэтэ 50 жэлэйнь баяр баясхалантай ойе энэл үедэ һайндэрлээбди. Түсэбтэ табан жэлэй һүүлшынь, шиидхэхы жэлынь ашата Ленин багшын мүндэлһөөр 100 наһанайнь гүйсэһэн ехэ ойе һайндэрлэһэнтэй тудахэ ямар түсгаар хуби сапатай байгааб! Эрдэм наукын, соёл культурын улам саашадаа хүгжэн дэлбэрэлгынь үедэ хүн түрэлтэнэй һанаан бодолдошье, зүүдэндэньшье огто ороогүй ямар асари ехэ хубилалтанууд үзэгдэбэ гээшэб. Совет гүн ухаата эрдэмтэдэй зохёоһон автомат станциин һара дээрэ буужа, хүрьһэнһөөнь шорой үрэмдэжэ абаад бусаһан гү, али мүнөө тиимэ станциин һарын нюруу дээгүүр дуратай тээшээ аяншалжа, аргагүй ехэ шэнжэлэл хэжэ байһан ушар хүн бүхэнэй толгойдо олохон лэ бодол түрүүлээгүйдөө аргагүй.

Бүри мэнэ һаяхан манай үдэшөөһэн хуушан табан жэл солгёотойшье, сохидолтойшье байгаа даа. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXIII съездын тодорхойлһон ехэ ехэ зорилгонууд, холын хараата түсэбүүд ехэ амжалтатайгаар бэелүүлэгдэбэ ха юм. «Табан жэлэй түсэб—болзорһоонь урид!» гэһэн уряа доро унаһан малгайгаа абангүй, хамсыгаа шамаан хүдэлһэн үргэн ниитэ ажалшадай политическэ ба ажалайнь дэбжэлтэ бодотоороо эрхэ түгэлдэр, хүсэнь түгэс байгаал даа.

КПСС-эй XXIII съездын хараалһан шиидхэбэринүүдые болзорһоонь уридшалан амжалтатайгаар бэелүүлхэ, научно-техническэ дэбжэлтые улам хурдадхаха, али бүхы үйлэдбэриие интенсификациин замда үргэнөөр оруулжа, ашаг үрыень улам арьбадхаха гол зорилготойгоор партиин организацинуудай ябуулһан ехэ хүдэлмэри, эмхидхэһэн социалис мүрысөөн бодото хэрэгээр харюулаа, һанаһанда хүргөө. Энэ үедэ партиин организацинуудай хүтэлбэрилхы шадабариинь улам нарижаа, тэрэнэй шэнжэ түхэлынь удхаар гүнзэгы, ойлон аргануудынь бүри баян болоо.

Партиин хүдэлмэриин үндэһөөрөө октябриин 13-да цемент үйлэдбэрилхэ, худалдаха табан жэлэй түсэб дүүргэһэн тухайгаа элидхээ һэн. Жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө үлүүлэн 129 мянган тонно цемент гаргахабди гэһэн социалис уялгаа тэдэнэр амжалтатайгаар хүсэндэнь хүргөө. Ииэһэ даа, партиин хүтэлбэриин хүсэн.

Кабанскын совхозой партиин организаци коммунист бүхэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ, дааһан хэрэгтэнь эрилтэ ленеэрэ дунда зэргээр жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 2500 килограмм һү һааһан ушар хүтэлбэрилэгшын шэнжэ шанарые тодорхойлжо үгэнэ бэшэ гү. Отделениин харьяата тосхонуудые болбосон түхэлтэй болгоһон, соёл культура дэлгэрүүлһэн, уран һайханай самодеятельность хүгжөөһэн ушар залуушуул түрэл нютагтаа түбхинэхэ нүхэсэл хангаа.

Найнадахи табан жэл! Ажалай эрбэн

СЪЕЗДҺЭЭ СЪЕЗД ХҮРЭТЭР:

ДОРЮУН БАЙГ ЛЭ ДАБШАСАМНАЙ

хубилан һайжарһые манай аймагай партиин олон организацинуудай ажал ябуулга гэршэлжэ үгэхэ байха. Жэшээнь, Тимлюйн цементын заводой партиин организациин (партномой секретарь А. М. Ананьев) хүдэлмэри анхарал татамаар, һургаал абамаар юм. Эндэ ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаруулмаар, зориг зоригжолынь улам хүгжөөмэ хүсэтэйгөөр социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнэ. Ажа бүриин конкурс, харалга, нэрэ солынь дуудалга, магтаалга мүрысөөнэй удхада шэнэ шэнжэ шанар оруулна. Тэрэнтэй зэргэ һайса бодомжолһон, мэнэ хэлбэрээрээ элдэб түхэлтэй материальна урмашуулгын гурим үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэй.

Заводой коллективэй дунда ябуулһан эмхидхэлэй ба политическэ хүдэлмэриин, эрилтэтэйгээр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ашаүрэнь ехэ. Цементын заводойхид аймаг соогоо түрүүлэн, үшөө ехэтэйгөөр хандуулха талаар эмхидхэлэй горитой хүдэлмэри ябуулаа. Коммунистнуудые үйлэдбэриин участок бүхэндэ зүбөөр хубаарилан табилга, түс бүридэнь партиин түсхай даабари үгэлгэ, Үстабай эрилтэнүүдтэ харюусалгатайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлгэ хадаа партиин организациин хүсэ улам бэхижүүлжэ, тэрэниие бодотоороо коллективэй политическэ дайшалхы штабтэй, хүндэтэй хүтэлбэрилэгшэнь болгожо байна.

Түс ажахын гурбадахи отделениие коммунист Г. М. Воронин хүтэлбэрилдэг юм. Энэ ударидагша бүхы сагаа ажалшадайнгаа дунда ябажа үнгэргэдэг. Бэрхэ пропагандист, эрдэм наукын ба түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тэрэнэй аха табидаг эмхидхэлгын хүн. 1970 ондо 4115 гектар таряалантай га бүриһөө дунда зэргээр 18 центнер ороохо хураһан, отделение үүсхэл улам дэлижүүлһэн хугасаа. Тимлюйн цементын заводой коллективэй һүүлээр удаа дараалан Байгалай модоной баалын, Тимлюйн асбоцемент хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилдэг заводой, Кабанскын овощ болбосоруулдаг заводой, Оймороой мебелиин фабрикын, «Буржелезобетон» нэгдэлэй 8-дахи филиалай, Кабанскын загаһанай заводой, аймбыткомбинадай коллективүүд табан жэлэйгээ даабари дүүргэһэн тушаагаа элидхээ юм. Аймагай барилгашадай амжалта мүн лэ горитой. Селенгын целлюлозо-картонной комбинадай томо барилганууды бодхоожо байһан барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин коллектив табан жэлэй түсэб ноябриин 25-да бэелүүлһэн байна. Тиимэ зуураа жэлэй бараадатар адаг миллион түхэриинэй хүдэлмэри бүтээжэбдэ гэжэ бэеэ уялгалаа һэн.

КПСС-эй ЦК-гэй мартын (1965 оной), партиин XXIII съездын хараалһан зэмэлгүүдые абаһан байнабди.

Совхозуудай партиин организацинуудай энэ үедэ эмхидхэһэн хүдэлмэри ябадала һайн үрэ дүн асараа гэжэ эндэ тэмдэглэлтэй. Совхозуудай үйлэдбэриин ашаг үрэнь нилээд дээшэлээ, экономикэнь һайжараа, бэхижээшье, 1965 оной байдалтай сасуулхада, ороохо тарянай абалга 1970 ондо далаад шахуу процентээр дээшэлээ. Хэрбээ табан жэлэй урда тээхи жэлдэ аймагай совхозууд гектар бүриһөө дунда зэргээр 11,5 центнер таряа хураһан байгаа һаа, 1970 ондо 15,9 центнертэ хүргөө бшуу. Тиихэдэ шэниисэ абалга 16,6 центнер болоһон байна. Гапса ороохо таряа абалгаар зингэнэ урагшаа дабшагдаа бэшэ. Мүн овощой, хартаабхын, тэжээлэй таримал ургамалнуудай ургаса инмэрхүүгээр дээшэлээ.

Үндэр бааи ургаса хураадаг, түсхай шэнжэлэлтэйгээр мал ажал эрхилдэг болоһоной ашаар мал ажалай продуктнуудые абхаха, гүрэндэ худалдаха табан жэлэй даабаринуудые совхозуудмай бол[...]һоонь урид дүүргэһэн байна. Маха [...]ха болон гүрэндэ тушааха түсэб [...] дүүлгэдэмнай шубуу ба гахай үсхэбэр[...]гэ ехэ үүргэ дүүргээ гээшэ. Табан жэ[...] туршада тушааһан бүхы махаһаа [...] процентнь гахайн, 24,1 процентнь [...] буунай махан болоно бшуу.

Ажахынгаа оршондохи байгаал[...] доторой эрхэ байдалые харахадаа [...] али нэгэн гол һалбари эрхилэлгэдэ [...] хозуудые мэргэжүүлхэ, үйлэдбэриие [...] модхохо, оньһожоруулга болон хим[...] эди шэдиг нэбтэрүүлхэ, нэдрнуудые [...] ургэлжэ һургаха, хүтэлбэри нарижуу[...] талаар ябуулһан эмхидхэлэй хүдэл[...] риин үрэ дүн эхал гээшэ гэжэ сэдэ[...] мэдүүлхэ хүсэлэнтэйбди.

Түсэбтэ хоёр табан жэлэй хоороннд[...] богоһые дорюун гашхэдалтайгаар а[...]жа, хүгжэлтын шэнэ амжалта түйл[...] удаадахи шатада дабшан ороход[...] олон лэ юумэ бодохо, ухаан бодо[...] гүйлгэхэ уялгатайшьебди. Юһэдэхи [...]сэбтэ табан жэл! Ехэ хэрэг бүтээ[...] орёо орёо асуудалнуудые шиидхэхэ [...] нэ табан жэл һуури батаар э[...] гээшэ.

Байгал далайн эрье шадарай бал[...] ехэтэ оршон тойронние ээлжэ бай[...] Кабанскын аймагай ажалша улад [...] алхасаа бүрил үргэдхэхэ, хурдад[...]гаһан зорилго урдаа табинхай. Зор[...]гонь үнгэрһэн табан жэлэйхидэ орход[...] һуралгүй ехэшье, харюусалгатай[...] имаршье байгаа хадань тэрэнэй хо[...] амжалтатайгаар гарахын түлөө социал[...] мүрысөөгөө улам далижуулан да[...] рүүлхэ шадабаритайбди гэжэ мэдүү[...] уялгатайб.

В. ТИТОВ,
КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь, партиин XXIII съездын делегат.

КОЛЛЕКТИВЭЙ ХҮСЭН ЕХЭ

Наймадахи табан жэлые түгэсхэжэ, шэнэ табан жэлэй богоһо алхажа ерэбэбди. Коллектив бүхэли хэһэн ажалаа согсолжо, урдахи зорилгоёо тодорхойлжо байна. Гаталан гараһан дабаан дээрэһээ тодоргэо эрьен харахада, түйлаһан амжалтымнай бүри эли болоно.

Табан жэлэй туршада республикымнай арадай ажахы хүгжэлтын замаар урагшаа нилээд ехээр дабшаа. Манайшье заводой экономикэ бэхижэжэ, арадай ажахыда шухала хэрэгсэл бүтээн гарганабди. Заводнай продукци үйлэдбэрилгынгээ хэмжээг табан жэл соо 76,3 процентээр, худалдаагые 67,6 процентээр ехэдхэв. Табан жэлэй даабари ноябриин нэгэндэ дүүргэгдэһэн, түсэбһөө гадуур 1800 мянган түхэриинэй продукци бүтээн гаргагдаһан юм. Энэмнай ехэл амжалта гээшэ.

В. И. Ленинэй 100 наһанай ойн гүйсэһэн 1970 он коллективэймнай ажабайдалда мартагдашагүй, онсо удхатай жэл байба. Энэ жэлдэ заводой бүтээн гаргадаг «АОЗ-315» түхэлэй электродвигательнүүд шанарай талаар гүрэнэй эрхим тэмдэгтэ хүртөө. Ондоо түхэлэй жэдэк электродвигатель арадай ажахын түйлалта харуулдаг выставкэдэ табигдажа, үндэр сэгнэлтэ абаа, 1-дэхи шатын дипломоор шагнагдаа. Манай заводой продукци республика соогоо эгээл түрүүлэн Гүрэнэй тэмдэг абаба. Энэмнай мүн лэ ехэ амжалта, хүдэлмэришэдэймнай хубита болоно.

Үйлэдбэреэ хүгжөөн үргэдхэхэ, ашаг үрыень дээшэлүүлхэ зорилгые табигдаад байхада, манай хүдэлмэришэд өөһэдынгөө үүргэ, харюусалга мэдэржэ, үнэн сэхээр ажаллаа. Табан жэлэй хугасаада хүдэлмэришэдэй юрэнхы боловсрол, мэргэжэл шадабари улам дээшэлүүлэгдэбэ. Хүгжэжэ байгаа үйлэдбэри тэдэнэй урда шэнэ эрилтэ табяа бшуу. Электроно аргаар хүдэлдэг мүнөө үеын шэнэ станогууд хабсарган табигдаа, хуушан түхеэрэлгэ автомат, автомат шахуу линеэр, станогоор һэлгэгдээ. Үйлэдбэриин хүдэлмэришэдэй ажалай 70 процентнь, гагнуури хэгшэдэй 85 процентнь, ашаа тээгшэд, буулгагшадай ажалай 90,5 процентнь оньһожоруулагдаһан байна. Шэнэ техникэ мэдэлдээ абаад, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхын тула тэдэниие һайнаар шудалжа, баладхал шадабари дээшэлүүлхэ хэрэгтэй болоо.

Бүтээһэн продукциӕа зургаан һара соо голодоһогүйгөөр техническэ хиналтын таһагта тушааһан хүдэлмэришэдтэ шанарай өөрын тамга үгтэдэг. Гагнуурша Михаил Мордовской, слесарьнууд Михаил Гаврилюк, Захар Балачук, Алексей Кривоносов, Николай Карпов, Кирилл Царев, Александр Лоскутов болон бусад 15 түрүүшүүл бүтээһэн продукциһаа өөрынгөө тамгаар тушааха эрхэтэй болонхой. Шанарай талаар Гүрэнэй тэмдэг, ВДНХ-гэй диплом абаха хэрэгтэ түрүү хүдэлмэришэдэй оруулһан туһа нэмэринь сэгнэшэгүй ехэ юм.

Заводой инженер-конструкторнууд Борис Попов, Юрий Арюткин, Валерий Гергенов КС-3561 түхэлэй автокран шэнэдхэн хубилгаха дурадхал оруулаа. Тэдэнэр өөһэдөө чертеж хэһэн юм. Эдэ чертежэй ёһоор шэнэ түхэлэй автокран бүтээжэ, туршажа үзэхэдэ, тэрэнэйнь урдын краанһаа һуралгүй бүтээсэтэй, найдамтай байһаниинь элирээ. Мүнөө иимэ автокранууд бүтээгдэдэг болобо.

Иван Мирошников, Валерий Шилов, Николай Авдоничев, Татьяна Дозорова, Василий Свирид, Мария Фомина, Бадматор Цымбылов гэгшэдэй даадаг коммунис ажалай бригаданууд табан жэлэй даабарие болзорһоонь холо урид дүүргээ һэн. Автокран, электродвигательнүүдые шалгагшад Семен Парфенов, Григорий Паньков, Лев Горшков, Станислав Гужвакс, Юрий Шишкин гэгшэд бүтээгдэһэн продукциин шанар һайжаруулха талаар ашаг ехэтэй олон дурадхал оруулһан, ажаглалта хэһэн байна.

Хамтын амжалта түйлаха хэрэгтэ туһа нэмэрээ оруулжа, үнэн зүрхэнһөө оролдожо байһан хүдэлмэришэдые тооложо барахагүй бэшэ. Олонхи хүдэлмэришэдмнай даажа абаһан ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандана, өөрынгөө уялга мэдэрнэ.

П. БУРЛОВ,
«Электромашина» заводой директор.

ЗАМАЙ ЗАЛУУРШАДТА ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ ЮРӨӨЛ

ЛВРЗ-гэй ЛОКОМОТИВО-МООРЫН ЦЕХЭЙ СЛЕСАРЬ, ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭВ ЖЭЛ ХАХАДААР УРИДЛАН ДҮҮРГЭҺЭН
Григорий Ефимович
БАДМАЕВТА

Хүндэтэй гэшэл манайда
Хүдэлмэриин хүнэй нэрэ.
Табан жэлэй мүшэлдэ
Гамрин—хэнэй хэрэб?
Шабинарай урагшань дахуулдаг,
Шадамар, бэрхэ, ажалдаа,
Булад хүлэ табадаг
Буряад хүбүүндэ юрөөл!

СЫН НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙ АХАЛАГША ХОНИШОД, ТАБАН ЖЭЛ СОО КОЛХОЗДОО 328.000 ТҮХЭРИГЭЯ ОЛЗО ОРУУЛҺАН
Бутид Гармажаповно
ЗАНЗАРАКЦАЕВАДА

Бутид нэрэтэйн хоёшалһан
Буян наадо нэхэбэл,
Хаан хүрэтэр дэбһиэлэр
Хилэгэйһэн бүү гаргаал даа.
Гараад байһан шоор
Гартынь аахан амаршалаад,
Ажалла сэхээр хүсэжэ,
Алдар солынь магтая!

СЭЛЭНГЫН СОВХОЗОЙ ТҮРҮҮ ҺААЛИШАН, ҮНЕЭН БҮРИҺӨӨ 5 МЯНГА ГАРАН ЛИТР ҺҮ ҺААҺАН, 1969 ОНОЙ ДҮНГӨӨР ВДНХ-гэй АЛТАН МЕДАЛЬДА ХҮРТЭҺЭН
Надежда Лазаревна
ТАДВАШКИНАДА

Һүн далай тухайда
Һүмнэйһөө үлгэр түүрээжэ.
Номхон хээрээ дэлэнэйгээ,
Наһаниинь һаамые хараал.
Сэлэнгын талада баатаралай
Сүзээн далай болоход даа.
Баатар ажалайнь түлөө
Баяр хүргэн дохиёл!

ХЯАГТЫН АЙМАГАЙ «РОДИНА» КОЛХОЗОЙ ЭРХИМ ТУГАЛШАН, 5 ЖЭЛ СОО 1600 ТУГАЛ ТУЛЖУУЛҺЭН
Анна Ильинична
МАКСИМОВАДА

Тугал һайнаар түлжүүлжэ,
Түхэндэнь хүрэхэ гээшэмнай
Бэелэй һабеэн бүтээмэрилэл
Бэлэн ажал бэшэл даа.
Уялгата түсэбөө дүүргэлхээ
Үнэн тамаржа оролдоод,
Урданиь оронон хэлтэйгээ
Ураа баяраар золгоёл даа!

ХҮҮГЭДЭЙ ХОЁРДОХИ БОЛЬНИЦЫН ЭМШЭЙ, КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК
Мария Ангаковна
ЗАХАРОВАДА

Үхибүүд Маша-хэгтэйнгээ
Үгые угаа дуулаагай.
Эмшэнэй сагаан гарһаа
Эдэй тахал абахай,
Эмшэнэй һайгаар хүүгэдной
Энэдэ зугаатай, үбшэгүй.
Шэн зоригтой эмшэндээ —
Шэнэ жэлэй баяр!

УРАГШААЛ ЭРМЭЛЗЭНЭБДИ

Хоёр табан жэлэй һалшар дээрэ ерээд байхадаа, хаһан үрэ хэлэхэ дуран хүрэнэ. Үнгэрһэн табан жэлдэ манай агууехэ Эхэ орон гэгээн гэрэлтэ коммунизм байгуулха нэгэн хэрэгтээ шэнэ ехэ алхам хэбэ. Энээн тухай СССР-эй Верховно Советэй һаяхан болоһон сессидэ һүүлдэ шагнажа, зүрхэ сэдьхэлээ хүдэлгөө һэм. Тиин шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бэелүүлэгдэхээр баталагдаһан түсэб, зорилгонуудые харахада бүришье һүртэй.

Парти, правительствынгаа хүдөө ажахыда тон ехэ анхарал табижа байхада, бидэнэр, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, ажалшан бүхэн үнгэрһэн табан жэлэйнгээ дүнгүүдые бүхы талаһаань шүүмжэлэн ёһоор шэнжэлэн хаража, ямар арга боломжонуудай ашаглагдаагүй үлэйһые элирүүлжэ, 1971 ондо бэелүүлхэ зорилгонуудаа хүсэдөөр тодорхойлхо болоноболди. Тиихэдэ гүрэн түрынгөө хүдөө ажахыда зорюулһан ехэ мүнгэ зөөриие хажа ашагтай һайнаар хэрэглэхэб, ямар аргаар хэмдэ сэнтэй продукци ехээр абажа, үйлэдбэреэ олон оршо ехэтэй болгохоб гэжэ хамтаараа һайса бодомжолжо, ажалда шэнэ эрилтэдэ таарахаар ударидаха уялгатайбди.

Манай колхоз энэ табан жэлые нилээд амжалтатайгаар үнгэргэбэ. Бүхыдөө табан жэлэй туршада (1966—1970 он) гүрэндэ худалдагдаһан продукциие урда табан жэлэйхитэй (1961—1965 он) жэшэжэ үзэхэдэ, ороохо таряан 33 процентээр, махан—15, һүн—5, нооһон—24 процентээр ехэ болоһон байна. Мүн овощ, хартаабха урдынхиһаа ехээр худалдагдаа. Энээнэй ашаар бүхы мүнгэн олзо оршомнай жэлдэ 1 миллион 450 мянган түхэриктэ хүрөө гэхэ гү, али урдынхиһаа 430 мянган түхэригөөр дээшэлһэн байна.

Адууһа малайшье тоо толгой олошороо. Ажахымнай гол һалбари болохо хонид гурба мянгаар үдэжэ, 27 мянгада хүрэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ гахай үсхэбэрилгээр нэрие тэды амжалта түйлагдаа.

Үнгэрһэн табан жэлэй туршада колхозой үйлэдбэриие ашаг олзотой болгохо, продукциин өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха талаар нилээд оролдоһон байха юм. Отара, гүүртэ, бригада, звено бүхэн ажахын тоосоондо оруулагдажа, трактор, автомашинанууд онсо хинаалтада абтаа һэн. Тиигэжэ үйлэдбэриин гаргаша нилээд хорогдоһон, үйлэдбэриин бүхы хубинууд хаалтын жасада олзо оруулдаг болоо. Урдань жэлэй дүн гаргадаг олзо оршонь гаргашаһаа арайхан тэжэ хаадаг байгаа. Харин мүнөө үедэ жэлдэ 460 гаран мянган түхэриг сэбэр олзо абтаһа гэшэ.

Эдэлэй ашаар колхозой үйлэдбэриин болон соёл гэгээрэлэй ехэ барилга хэжэ шадаа. Табан жэлэй туршада 400 гаран хүнэй һууха һууритай, үргэн экрантай кино-түхеэрэлгэтэй соёлой хоёр дабхар ордон бодхоогдоо. 320 үхибүүдэй һураха дунда һургуулиин, түс бүридөө 180 үхибүүдэй һураха 8 жэлэй һургуулиин, мүн эхин һургуулиин ба интернат һургуулиин байшангууд бүтээгдээ. Колхозой гурбан отделениида—50—50 һуудалай байгуула 3 саад баригдаа. Колхозой хоёр дабхар контор шэнээр мүндэлөө. Мүнөө үхибүүдэй комбинадай хоёр дабхар ордон баригдажа дүүрэхээ байна.

Гадна малай олон байрануудтэ тооһо 200 үнеэдэй байра бүтээгдэбэ. Энэ байра соохи хүдэлмэри бүхэдөө оньһожоруулагдахаар хараалагданхай. Түс бүридөө 500 тонно таряа хадагалха хоёр склад баригдаа. 600—600 хониндой багтаха 16 байра, тугалай хоёр байра, нэгэн доро 250 үхэр шахаха байра ашаглалтада оруулагдаа һэн.

Энэ табан жэлдэ колхознай бүхыдөө электрын эрхэ хүсөөр хангагдаа. Колхозой отара, гүүртэ, бригаданууддаар зуу гаран трансформатор тодхогдонхой. Мүнөө үедэ имаршье холын малшанайда ороо һаа, ильичэй лаампа элэржэ байха.

Жэлһээ жэл бүри колхозой таряалан, сабшалан дээрэ наг шэбхэ, минеральна үтэгжүүлгэ, гербицид ехээр хэрэглэгдэдэг болоһо байнхай. Мүн колхозой механизаторнуудай мэргэжэл шадабарин дээшэлһэнэй, газарай урдынхиһаа һайнаар элдүүридэг болоһоной ашаар ороохо таряанай, үбһэ ногоонай ургаса нэмэжэ байна. Байгша ондо гектарай дунда зэргээр 14,7 центнер ороохо таряан, 12 центнер үбһэн абтаһан байха юм.

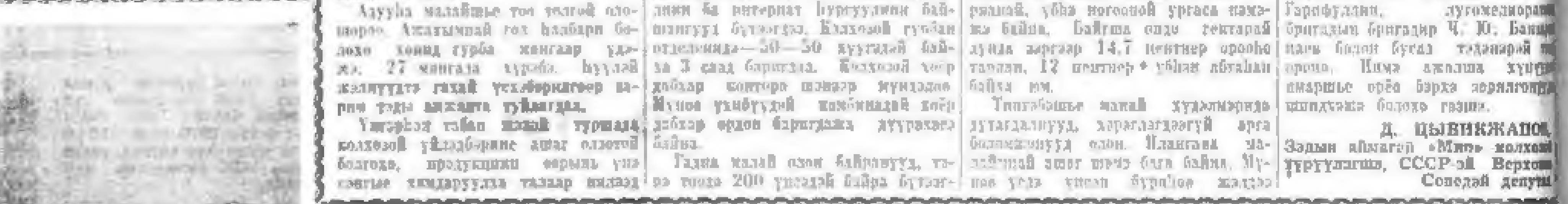
Тиигэбэшье манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд, хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд олон. Илангаяа малайнгаа эшэг шэнэ бага байна. Мүнөө үедэ үнеэн бүриһөө жэлдээ мяна 1400—1500 килограмм һү һаагдана, хонин бүриһөө ор[...] 2,9 килограмм нооһон абтана.

Энэ дутагдалаа усадхаха, маш[...]гал үүлтэр һайжаруулжа, шэнэ [...]тэй тэжээлээр малаа хүсэд хан[...] ашаг шэмыень эрид дээшэлүүл[...] гэжэ ерэхэ табан жэлдэ ородо[...]бди.

Таряалан сабшалан, тари[...]гаа һайжаруулха, үтэгжүүлэл[...] уһалагдадаг газараа жэл бүри [...] гадхахаар хараалнабди. Мүнөө [...] Газарной, Доди-Бургалтайн уһа[...]риин система баригдажа байна. [...]гэжэ ерэхэ жэлдэ 300 гектар [...]риалан, 200 гектар сабшалан[...] нээр уһалагдадаг болохо юм.

Эдэ бүхы зорилгонуудаа амж[...]татайгаар бэелүүлхэ шадабар[...] бэрхэ хүнүүд колхоздомнай [...] Гахайшадай бригадир П. А. Г[...]рев, тракторна бригадын бриг[...]нар А. Д. Очиров, В. Б. Уеев, [...]лагша хонишод С. Б. Бад[...] Т. Л. Улзытуев, Г. Нансалов, [...] Батуев, суута кукурузашан [...] Гарифуллин, лугомелиорати[...] бригадын бригадир Ч. Ю. Банш[...]ныв болон бусад тэдэнэрэй [...] ороно. Иимэ ажалша хүн[...] имаршье орёо бэрхэ зорилгон[...] шиидхэжэ болохо гээшэ.

Д. ЦЫБИКЖАПОВ,
Захын аймагай «Мир» колхозой түрүүлэгшэ, СССР-эй Верховно Советэй депутат.

ЭЛЕКТРОВОЗ ХУУГАЙЛБА

Түмэр замай Улаан-Үдэ станциин перрон дээрэ үсэглэдэр үглөөгүүр хүн зон үгаа олон байба. Наада залын жии дээрэ зогсоһон сэнхир хүхэ экспрессые али сала электровоз хүдэлхэеэр хайнхай. Тэндэ тодхоотой байһан микрофондо дуталһэн КПСС-эй Буряадай обкомой секретарь К. М. Продайвода.

— Мүнөөдэр түмэр замшадаймнай ажалда үшөө нэгэ амжалта түйлагдаба. Түмэр замые электрижүүлхэ талаар үшөө нэгэ алхам хэгдэбэ. Петровскэ завод хүрэтэр электрын элшэ хүсэнэй утаһан татагдажа, манай Улаан-Үдын отделени сүм электрижүүлэгдэбэ. Энэ харюусалга ехэтэй хүдэлмэриие амжалтатайгаар түгэсхэһэн барилгашад болон хабсаргагшадые амаршалжа, саашанхи ажалдань амжалта хүсэебди...

Энэ хүдэлмэриие дүүргэлсэһэн барилга-хабсаралтын 344-дэхи поездын мастер В. Глазунин ажал хэрэг, түйлаһан амжалта тухайгаа хэлэжэ, олоной баярта хүртэбэ.

Эхэ оронаймнай ниислэл Москваһаа Номгон далайн эрье хүрэтэр һунаһан агууехэ түмэр замые электрижүүлхэ хүдэлмэри Петровскэ завод хүрэжэ ерэбэ. Тиигэжэ тэрэнь манай республикын газар дээгүүр гараһан зам электрын хүсэндэ оруулагдаба.

1938 оной декабриин 31-нэй үдэр һэн. Слюдянка станциһаа түрүүшын электровозой Улаан-Үдэ ерэхэдэнь, түмэр замшад, бусад ажалшад олоороо сугларжа, баярай митинг үнгэргөө байлай. Мүнөө Улаан-Үдэһөө Петровскэ завод хүрэтэр электровоз ябажа эхилхэнь. Энэ хадаа шэнэ табан жэлэй үүдэн дээрэ, КПСС-эй XXIV съездын хүндэлэлэй бэлэг. Барилга-хабсаралтын 834-хи, 344-хи поездуудай барилгашадай хүсөөр түйлагдаһан дэмбэрэлтэ хэрэг болоно.

Локомотивна депогой түрүүшүүлэй жэ[...] хорёод жэлдэ машинистаар хүдэлһэн Але[...] сандо Сальцев түрүүшын электровоз жолоо[...]до болтой байба. Тэрэнэй туһалагша А. Тол[...]мса хоёр шэнэй сааша түмэр замай Улаа[...] Үдын техникум дүүргэһэн садуу мэргэжэлт[...]

Удангүй перрон дээрэ дохёо соностожо, [...]ектрэй хүр шэбхэлэнтэ хүгжэм зэдэлбэ. Нэ[...] хүхюу, баясхалантэ ерэһэн байдалда, олон [...] нүүдэй үгүүлэлтэйгөөр сэнхир ногоон соста[...] һуурииһаа хүдэлжэ, зүүн зүг бараа шууяа[...]шаба...

К. ЖАМЬЯНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: электровоз Улаан-Үдын станциһаа түрүүшын замда гараба.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДАЛАЙСА ҮРГЭН АЛХАМУУД!

СОЁЛОЙ ХҮГЖЭЛТЫН ТАБСАНГУУД

Үшөө нэгэ жэл дүүрэбэ. Зүгөөр хуушан жэлээ үдэшөөд, шэнэ жэлэй богоhо алхажа ороходоо, үнгэрhэн сагаа дурсан hанажа, ерээдүй тухайгаа ухаан бодолоо түйлгэхэ ушар зээлүүдгүй гараха юм. 1970 он совет арадай, мүн түрүү үзэл бодолтой хүн түрэлтэнэй түүхэдэ онсо hуури эзэлнэ. Юуб гэхэдэ, В. И. Ленинэй түрэhөөр зуун наhанайнь ойн баяр эрхим үйлэ хэрэгүүдээр үргэнөөр тэмдэглэгдэ. Хоёрдохидь гэхэдэ, найдамдаарнь табан жэлэй түсэбэй дүнгүүд согсолигдожо, удаадахи табан жэлдэ бүринье эршэмтэйгээр ябуулжа тухайдаа совет арад мэдүүлээ.

Үнгэрhэн табан жэлэй туршада арадай ажахын бүхы hалбаринуудаар түйлэй ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Энэ шухала хэрэгтэ манай республикашье хубитаяа оруулаа.

Соёл культурын талаар ниилээд ехэ юумэн хэгдээ. Хэзээдэшье мэдээжэ, манай парти болон правительство энэ асуудалда илангаяа ехэ анхарал хандуулдаг.

Уужам дэлхэр Буряад оронойнгоо нютагуудаар аяншалаа hаа, мүнөө сагай эрилтэдэ түгэс харюусамаар клуб болон соёлой байшангуудые хүжарлан хаража, аяархан баясамаар. Табан жэлэй туршада 155 шэнэ клуб болон соёлой байшангууд тоологдоо. Тэдэнэй арбаннь аймагай түбтэ, жэшээнь, Петропавловка, Баргажан, Загарай, Ор... Багдарин болон бусад газарнуудта баригданхай. Хүдөөгэйхидэй сүлэтэй сагаа үнгэргэхэдэнь бүринье аятай болоо ха юм. Хүбүүд, басагадай клубтаа суглараад, концерт наадан харуулжа байхадань одоошье баясамаар, омогорхомоор. Зүжэг наадаанда хабаадалсажа, бэлиг шадабаряа туршаха, наринуулха дуратайшуул нютаг бүхэндэ олон.

Тэрэнhээ гадна городой олонхи промышленна предприятинуудай коллективүүд хүдөөгэйхидтэ ехэ туhа хүргэнэ. Тиигэжэ Улаан-Үдын авиазавод — Баргажанда, Буряадай барилгын управлени — Загарайда соёлой байшангуудые барина байна. Иимэ жэшээнүүд хэды олон гээшэб. Дээрэ дурсагдаhан клубуудта нэгэн доро 29 мянган хүн орожо, уран hайханай фильм гү, али концерт hонирхон хараха аргатай. Мүнөө сагай эрилтэдэ харюусамаар тоноглогдон шэмэглэгдэhэн, түгэс тухеэрэлгатэй соёлой байшанда ороходоншье аятай хи юм. Тэрэнэйлэн мүнөө 37 клуб болон соёлой байшангууд, тэдэнэй дүрбэнинь аймагай түбтэ баригдана.

Соёлой гуламтануудай олоншорхо тума хүдөөгэй уран hайханай бүлгэмүүдэй хүдэлмэри ниилээд hайжараа. Хэрбээ табан жэлэй саана уран hайханай 600 бүлэг байгаа hаа, харин мүнөө 950 болотороо олоншороо. Ленинэй национальна политикын илан мандаhые эрдэмэй али бодо гэршэлнэ. Бэлиг шадабаряа туршаха дуратайшуул хоёр дахин олон болоо. Уран hайханай бүлгэмдэ хабаадагша 40 мянган хүнэй олонхинь диплом, грамотануудаар шагнагдаhан байха. Жэшээнь, Новоселенгинск тосхоной соёлой байшангай дэргэдэ «Сэлэнгэ» гэжэ дуу, хатарай ансамбль хүдэлдэг. Энэ ансамблиин коллектив мүнөө мактаалтай. Юундэб гэхэдэ, нютагай эдэбхитэд үе сагайнгаа эрилтые hайн хангана. Үүнhээ гадна, профессионально-техническэ hуралсалай ансамблиин абьяаслал... Орон дотороо эрхимлэhэн, Венгри ошоhон, бэлиг шадабаряа харуулhан суутай. Тэрэшэлэн Улаан-Үдын паровозо-вагоноремонтнэ заводой хоёр (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Дорофеев), Орлигой арадай театр (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Бадагаева) ниилээд урагшатай ябана.

Аймагай соёлой байшангуудай бүхэроссиин харалга Москвада үнгэргэгдэн жэлдэ болоhон юм. Манай Буряадhаа онсошоод магтаалтай бусад Тиигэжэ Новоселенгинск, Загарай болон Мухар-Шэбэрэйнхид диплом, грамотануудта хүртэhэн байна. Хэрбээ табан жэлэй саана арадай зургаан театр хүдэлдэг байhан hаа, харин мүнөө 13 болонхой. Драматическа коллективүүдые дурдажагүйбди. Үнэтэгшэдэй олонхинь тэдэнэй табидаг зүжэгүүдые хараhан, эгээл hайшаалтайшье байха. Буряадай мэдээжэ драматургнууд Ц. Шагжин, Д. Батожабай, Н. Балдано болон залуу зохёолшодой зүжэгүүд тэдэнэй репертуарта ороhоор үнинэй. Тиигэжэ Буряадай хүдөө ажахын институдай дэргэдэ эмхидхэгдэhэн студентнэрэй театр Б. Галсановай «Эхигэл» гэжэ зүжэг табижа, магтаал hайшаалда хүртөө бэлэй. Энэ шухала хэрэгтэ городой залуушуулые олоор хабаадуулжа, бэлиг шадабаринь туршаха талаар театрай режиссер В. Муруева ехэ хүдэлмэри хэнэ.

А. М. Горькиин нэрэмжэтэ республиканска библиотекын хануу гаар гарахадаа, гайхалгүй богсохоп. Эрдэм бэлигэй гуламта одоошье эли бэшэ аал?! 700 мянган боти номуудай дээжэhөө хүртэлсэжэ, hайхамар бэрхэ мэргэжэлтэд болобо ха юм. Заводой инженер, совхозой агроном... Юрэдөө тоолохо баршагүй. Тус библиотекэ мүн түсэбтэ табан жэлэй хугасаада баригдаhан, ашаглалгада үгтэhэн байна. Тиихэдэ 164 библиотекэ шэнэ байрада оронхой. Үнгэрэгшэ жэл Москвада бүхэсоюзна харалга болоhон юм. Энэндэ манай Буряадайшье библиотекэнүүд хабаадалсажа, магтаал hайшаалда хүртэhэн байха. Тиигэжэ 12 библиотекэ тэрэ тоодо Мухар-Шэбэрэй аймагай, Шаралдайн (Мухар-Шэбэр), Хуушан Бэрээной (Загарай), Зэлтэрын (Зэдэ), Хурмагай (Түнхэн), Хасууртайн (Хори) хүдөөгэй библиотекэнүүд тусхай дипломуудаар шагнагдаа hэн. Библиотекын хүдэлмэри hайнаар мэдэхэ мэргэжэлтэдээр хүсэд ниихуу хангагдажа байhанаймнай үрэ дүн энэл хаш. Промышленна предприятинуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые тусхай уран зохёолоор хангахын тула манай эндэ ниилээд ехэ юумэн хэгдэнэ. Энэнь РСФСР-эй Культурын министерствын коллеги дээрэ hайшаагдаа.

Мэргэжэлтэд тухай дээрэ дурдаа hэмди. Мэргэжэлтэдые олоор бэлдэдэг Зүүн-Сибириин гүрэнэй культурын институт, соёл гэгээрэлэй училищиин аша, үүргэ тон ехэ. Табан жэлэй туршада соёл гэгээрэлэй училищиие 654 хүн дүүргэhэн байна.

Түсэбтэ табан жэл! Түүхын талаар багахан болобо аад, харин арадай ажахын хүгжэлтэдэ гэрэлтэйхэн hуури эзэлнэ. Буряадаймнай түб — Улаан-Үдын түхэл шарай танихын аргагүй ехээр хубилаа. 1968 оной hүүл багта үнгэргэгдэhэн «Совет Алас-Дурна зураачад» гэhэн уран зурагай зональна выставкэ энэнииe али бодо гэршэлнэ. Ганса энэ гэжэ гү? Манай театрай коллективүүд эли бүри орон соогуураа, мүн хилын саагуурашье гастрольдо ябажа, буряад арадайнгаа искусстватай танилсуулна. Уран зохёолшодой, композиторнуудай бэшэhэн шэнэ зохёолнуудые москвагайхид hайшааhан байха. Мүн ахадүү коллективүүд манай артистнарта альга ташаhан юм.

Энэхэн статья дотор бүхы юумэн тухай хэлэхын аргагүй. Тиигэжэ республикынгаа бүхы соёлшодые Шэнэ жэлээр амаршалаад, 1971 ондо, мүн юндэхүгээр түсэбтэ табан жэлэй хугасаада бүри ехэ амжалта туйлажа, арад зоноо баясуулхыень хүсэнэб.

П. НИМАЕВ,
Буряадай АССР-эй культурын министр.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

«Забайкаллес» комбинадай начальник А. И. КОРАБЛЕВ:

Республикымнай арадай ажахыда ой модоной промышленность ехэ hуури эзэлдэг. Комбинадай предприятинууд ехэ модо бэлдэжэ, оронойнгоо олон область, хизаарнуудта эльгээнэ.

Манай предприятинуудта үнгэрhэн энэ табан жэл онсо шэнжэтэй байба. Леспромхоз ба модо болбосоруулхын предприятинуудта шэнэ техникэ, тухеэрэлгэ абтажа, үйлэдбэринь онhолон...жуулагдаhан байна.

Манай леспромхозуудай нэгэн — Хандагатайн леспромхоздо онhолжоруулhан модо склад баригдаа. Складай бүхы хүдэлмэри — модо хюрөөдэхэ, ошоолхо, бүлгэхэ ажал онhолон ороод бүтээгдэнэ. Иимэ лининүүд Буряадай модо болбосоруулхын ба мебелиин, Онохойн модоной комбинадуудта тодхогдоо. Комбинадай предприятинуудта автомат шахуу 31 лини хүдэлнэ. Комбинадай шэнэ түхэлэй складууд Арадай ажахын туйлалтануудай выставкэдэ харуулагдаа.

Модо хатааха шэнэ технологи хэрэглэгдэжэ эхилээ. Модон утаа доодо, томо багсаар тумэр хадан платформо, автомашинануудта ашагдажа, хэрэглэгшэдтэ хүргэгдэдэг болон.

Хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын министр Г. А. ЕРЕМИН:

Хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгые индустриальна үйлэдбэриин hалбари болгон хүгжөөхэ гэhэн гол зорилго найман табан жэлэй түсэб тухай директивээр табигдаhан байна. Тиин үнгэрhэн табан жэл соо республикадамнай улад зоной хангалга, ажаhуудалайнь хэрэглэмжэ hайнаар хангаха хэрэгые манай министерствын предприятинууд 2,6, хүдөө нютагуудта гурба дахин шахуу үргэдхөө.

Хото, хүдөө нютагуудта 20 комбинат гү, али тэдэнэй филиалнууд нээгдээ байгаа. Жэл соо хангалгын 180—200 мянган түхэригэй алдэб хүдэлмэри бүтээжэ онhолоруулагдаhан томо комбинадууд Хяагта, Загарай, Баргажан, Кабанск, Бэшүүр, Зэдэдэ баригдажа, ашаглалгада үгтэhэн байна. 1965 ондо аймагай комбинат, ателье, мастерской болон приёмно пунктнууд хамтадаа 420 байгаа hаа, мүнөө 580 хүрэтэр олошороо. Улаан-Үдэ хотодо 320, хүдөө нютагуудта 160 янзын хангалга орой зондо үзүүлнэбди. Байгша ондо нииислэл хотодомнай мяхаан байшан наадажа, хубсаhанай, малгай, гуталай 150 шэнэ модель зохёогдожо, хүн зондо hайшаагдаа.

Болзоходо байгаа XXIV партсъездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ манай коллективүүдэй hайн эбэлтэйгээр хабаадалсажа, 1971 ондо ажалай шэнэ амжалта туйлахань лабтай.

ЗАМАЙ ЗАЛУУРШАДТА ШЭНЭ ЖЭЛЭЙ ЮРӨӨЛ

ФИЗИКО-МАТЕМАТИКЫН ЭРДЭМЭЙ ДОКТОР, БАЙГААЛИ ШЭНЖЭЛДЭГ ЭРДЭМЭЙ ИНСТИТУДАЙ ЭРДЭМТЭН
Чимит Цыренович
ЦЫДЫПОВТЭ

Тоонууд, үзэгтэ тэмдэгүүд
Тон лэ өөрын хүүлитэй.
Мэдэhэн хүндэе мэдэгдэhэн лэ,
Мэдээгүй хүндэ хахуулитай.

Хахуулидань тэдэнэй торонгүй,
Хаалга хорёодоо оруулhан
Хориин эрдэмтэ хүбүүндэ
Хоёр дабхар жэндэ!

ДОЛООДОХИ СМУ-гэй КОМПЛЕКСНО БРИГАДЫЕ ТОЛГОЙЛДОГ, КОММУНИС АЖАЛАЙ УДАРНИК
Василий Константинович
РУБЦОВТО

Намарай хара hалхиндашье,
Нажарай галамэ халуундашье,
Сэнтээ шэрүүн жабарташье,
Сэсэгээр ахиhан хобарташье
Барилга бодоно, барилга —
Барилгашан Василиин уялга...

Баруун гарынь барзаб,
Баяраа хэлэе, баяраа!

ТЕПЛОВОЗ, ЭЛЕКТРОВОЗУУДАЙ ЖОЛООШОН, ТАБАН ЖЭЛ СОО ОЛО МИЛЛИОН ТОННО АШАА ШЭРЭhЭН
Георгий Иванович
БЕЛОМЕСТНОВТЭ

Шэрэжэхэн харгые дунгинуулан,
Шэлэлигээ зүршөө электровоз.
Үбэл, зун, хабаршье
Үдэр hүнигүй илганагүй,
Электровоз жолоодон ябагша
Эрхим ород хүбүүгээ
Шэнэ жэлээр амаршилан,
Шэнэхинүүр замдань юрөөе!

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА БАГША, УЛААН-ҮДЫН ГУРБАДАХИ hУРГУУЛИИН ЭХИН hУРАЛСАЛАЙ ТАЛААР ЗАВУЧ
Вера Павловна
АФАНАСЬЕВАДА

Сагууд hубарин гүйлдэбэл даа,
Самбарай ойро зогсоолта
Аяархан гушан жэлдэ —
Ажалай дэбтэр гэршэлдэг.
Үшөө тэдыхэн жэл
Үхибүүдые замдань юрөөжэ,
Шэртэhэн ябаг ты гэжэ
Шэнэ жэлээр юрөөе!

БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА АРТИСТКА
Дагзама Сулсуевна
ЧИМИТОВАДА

Хэбэд номгон гэлсүүлhэн
Хэжэнгэдэ түрэhэн басаган
Буряадай театрта хүдэлhөөр,
Булайхан үнинэй гэhэншни,
Хорёодхон наhатай хүүхэдые
Ходоодоо наадаhан зандаал.

Шэнэ амжалта хүсэжэ,
Шэнэ жэлээр амаршалая!

СЪЕЗДhЭЭ СЪЕЗД ХҮРЭТЭР

ТОО, БАРИМГАНУУД

СССР

▲ 1966—1970 онуудта СССР-тэ бүхы промышленнэ үйлэдбэриин хэмжээн 1,5 дахин дээшэлээ, харин КПСС-эй XXIII съездын директивэнүүдээр хараалагдаhанай ёhоор, 47—50 процентээр нэмэхэ байгаа.

✦ Түсэбтэ табан жэлэй туршада электрын энергиин үйлэдбэрилгэ жэлдэ дундаа зэргээр 740 миллиард киловатт-час болобо. Иимэ хэмжээнэй электрын энерги хүсэнэй хүгжэнги капиталис гүрэнүүд — Англи, Франци, Баруун Германи, Итали хамтадаа үйлэдбэрилнэ.

□ Түсэбтэ табан жэлэй hүүлшын жэлдэ 345—350 миллион тонно нефть абаха гэжэ партиин XXIII съездын директивэнүүд соо хараалагдаhан байгаа. 1970 ондо нефть абалга 350 миллион тоннодо хүргэгдөө. Табан жэлэй туршада хамта дээрээ 1,5 миллиард тонно нефть абтаа гэхэ гү, али урдахи табан жэлэйхитэй сасуулбал, 500 миллион тонно ехэ нефть абтаа.

РСФСР

✦ 1965 онтой сасуулбал, РСФСР-эй промышленнэ үйлэдбэриин хэмжээн түсэбөөр хараалагдаhанай ёhоор, 1,5 дахин дээшэлээ. Энээнэй 80 шахуу процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар туйлагдаhан байна.

✦ Табан жэлэй түгэсхэлэй жэлдэ Россин Федерациин таряашад 112 миллион тонно ороохо тариа хуряажа, партиин табиhан ажахын-политическэ шухала зорилго дүүргэбэ. Хэрбээ 1961—1965 онуудта жэлдээ дундаа зэргээр 76,6 миллион тонно ороохо суглуулагдадаг байгаа, найдамдахи түсэбтэ табан жэлдэ дундаа зэргээр 100 миллион гаран тонно ороохо абтаа гэхэ гү, али 31 процентээр нэмээ.

✦ Түсэбтэ табан жэлэй даабариhаа үлүүгээр 23 миллион тонно ороохо, 4 миллион шахуу тонно мах ба шубуу, 10 миллион тонно hүн, 6,5 миллиард үндэгэ, 78 мянган тонно ноохон гүрэндэ худалдагдаа.

Буряадай АССР

☆ Манай республикада түсэбтэ табан жэлэй туршада промышленнэ үйлэдбэриин хэмжээн 1,6 дахин дээшэлээ. Энээнэй 80,9 процентнь ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар туйлагдаа юм. Үйлэдбэриин гол фондууд энэ хугасаада 1,3 дахин нэмээ.

□ Хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилгэ энэ хугасаада 21 процентээр дээшэлээ. 1966—1970 онуудта республика дотор дундаа зэргээр жэлдээ 470,6 мянган тонно ороохо тариан, амидын шэгнүүрээр 49700 центнер мяхан, 1378 мянган центнер hүн абтаа. Урдахи табан жэлтэй сасуулбал, ороохо үйлэдбэрилгэ 12,5 процентээр, мяха — 16,4 процентээр, hү — 26,6 процентээр дээшэлhэн байна.

▲ Гүрэндэ ороохо тушаадалгаар табан жэлэй түсэб 108 процент, хартаабхаар — 123 процент, мяхаар — 101 процент, hүнөөр — 107 процент, ноохоор — 109 процент дүүргэгдэв.

Цырен-Дулма ДОНДОКОВА

ШЭНЭ ЖЭЛ

Хундагануудай
  хонхинаан шэнги
Хрусталь жабарай
  янгинаан
Үбэлэйнгөө сэнхир
  дуу
Үдэ дээгүүрни
  туу.
Ошоhон, ерэhэн
  жэгүүртэнүүд шэнги
Ошоно, ерэнэл байна
  он жэлнүүд.
Далайхан он алдараад,
  Дабаатануудаа ниидэд,
Зээрэнтээни шэлэ дээгүүр
  зала татан ябашаба.
Хуби заяантайм хонилhон
  хуушан жэлэйнгээ хойноhоо
Харан, харан үдэшэнэм.
  Халаглан, халаглан үлэнэм.
Ошобол даа
  баhал нэгэ жэл
Одо мүшэдөө
  огторгойhоо хуу татан,
Шэнэхэн саhаар бударhан
  Шэнэ Жэл,
Хүрээд ерэбэш бадаран,
  хүхинэм шамай амаршалан.
Шиник, шиник урдаhаа
  сэлинэм шэнэ хуудаhаа.
Энэ жэлэйм толи дээрэ
  эхин мүрөө бэшыш,
Эдир хүсөө зэлинэ
  Эхэ оронд бэлэглыш!

ОЧЕРК

Барадий МУНГОНОВ

Сандаhын адагаар жабарлана...

Декабрь hарын хуушаар үбэлэй hүниин утаншье гэхэдэнь гайхалтай. Хари холын харанхы хүйтэн юртэмсэнүүдтэ эрьелдэн носоhон одо мүшэдэй олоншье гэхэдэнь — тоолохо барахын аргагүй. Эндэхи зоной артель колхозойнгоо атар тариан одуу мал тоолоhоорhоо дутуугүй хүшэрхан даа! Үбэлэй hүни, ута hүни — Сандаhын Адагай hүни. Үүр сайжа, үдэр болохые хүлеэhэн хонишодто барагдашагүй ута hүни. Хэзээ болоhоор хэды час үнгэрөөб? Үдэр болотор хэды час үлөөб? Будильник тэрэшэ тоолоно ёhотой. Тэрээд хонишодто будильникшье балай хэрэгтэй болоо даа.

Бүрэхы огторгойн уудамда Алтан Гадаhана толгой болоролhон Долоон Үбгэд мүнгэн таблаатай шанагаяа шэнжэн сайтар сэржэмэлжэд. Сандаhын Адагта үбэлэй ута hүниин дууhаха дүтэлhэн, малшад хонишодой үргээ hэйрээ hэргээжэ, шүүр шарайгаа сэлмээжэ, hүтэй ногоон сайгаа уурал баалса шалахань hанууланд түүрээн домоглобо хэбэртэй.

Сандаhын Адагай гурбан отарын нэгэндэ Дондукова Сүрэн гэжэ дүшэ гарамтай наhанай, гэhэд hэжэм хүри үдаан шарайтай хонишон эхэнэрэй бүгэдэнhөө урид бодожо, гэрhээ гарахадань, зүүн урда зүгтэ зурхэн шэнтээр шобойhон Баян Бүрхэнэй зүүн hампатта, эзээл тэрэ зэргэм бурыhан хэнтэр дээрэнь hэлхэн мүндэлhэн Үүрэй Солбон ялдама hүрөө ... толорон байба. Тэрээд газаа үшөөл харанхы. Үүр хирээхэ үдэлэн шэнин. Сандаhын гол руу гайтайhаар жабаржажа, Сүрэнэй шүүр ноддо шамаруулжа амисхалба.

«О, мүнөөдэр жабартайхан! Хонидоо оббоосоор hайсахан халуугаад, хүсэд дулаарhан хойно бэлшээридэнь гаргаха байна,» — гэжэ hэрэлэн саныжээ. Сүрэн хонидойхоо байhан худар шамдуухан ... — Байза, үглөөдэр, үглөөнэй арбан часта аймагай партийна конференци нээгдэхэ юм hэмнай. Мүнөө үдэшэндөө Гусиноозерск ошожо хоноход ушартай болодоббо. Шамда машина альгээхэбди, үдэhөө хойно бэлэн болоод байгаарай гээд hэн байгаа парторгынь! Хонидоо эдеэлүүлжэ, бэлшээридэнь гаргаад, түлеэрдэ болоол даа. Түлеэрхэшье гэжэ даа... Хүбүүнтэй хүүртээ хэлэд хоёрео тайлажа харад, мүнөөхи шэлэбтэр хүхэ костюмаа үмдөөд, дээрэhээнь пальтогоо үлэбэл дүүрэхэ юм бээ. Харин тэрэ шэнэ хүрин сабхимни... hай оюуhан юумэ аад, хүлыемни хабшажа зобоохоо аа гү?.. Мүнөөдэр хонид олоороо хурагалжа эхилээдүй, аймагай түбөөр нэгэ үдэр ябаад ерэхэдэ хэмжээгүй, hаала сүлөөтэйхэн үе байха гэжэ ха», — гэжэ мэтэ hанаан, Сүрэн энэ тэрэ юумэ саашань бодоhоор ябатараа, үндэр столбодо үлгөөтэй электролампын hаргама сагаан гэрэл доро зүүн баруун тээшээ гонзойhон, олон утаанууд соихоороо зайн гал яларуулhан хонидойнгоо байрада хүрэжэ ерэбэ.

Хонидынь ямаршьегүй дулаахан хэвээ. Байра сооhоо орондоо үни бутарма дулаан. Үбэлжөөндөө буухаhаань урид энэ байрыень али тухай дулаалаа гэжэ hэм. Эндэ ойрохон электронасосоор хүдэлдэг худагшье баригдаа hэн. Үбhэ, hолоомошье шадал соогоо татагдаа, гэбэшье мүнөө жэлдэ үбhэн ниилэдэгүй гэмшэжэ, хонидой хурьгалха үедэ эдюулхээр. Зүгөөр обёос, шэниисэ мэтын концентрат hаала бии ха юм даа.

Сүрэнэй хонидойнгоо байрада ороходонь, hүрэгhөө уридлажа түрэhэн арбаад хонид дээрэhээ үнеэ нэгэнииe хонин нэмжэхэ түрэмгэйhэ байба. «Бэлэ хонидынай хаhа соогоо, январь гаргажа түрэхэнь хэ юм. Тиимэл хадаа hайн гээшэ», — гэжэ хонишон эхэнэр сэдьхэлдэ хананглар бодоод, hөөргөөр, гэр тээшээ сэмжэлбэ галаа түлэжэ, сайгаа табиха хэрэгтэй. Гэртээ ороходо гэжэ ябахадань, Соболь үүдэ түлхеэд, урдаhаань гүйжэ тэрэбэ. Ехэл hайн нохой даа, үүдэ нээхэеэ мэдэхэ, hөөргэнь хаахаа мэдэхэгүй! Аихан абашагүй бэрхэ алгуушахан нохой байhан юм. Тэрээд мүнөө үндэр наhандаа дарагдажа, дээрэнхэй бэрээт болоод, дулаан гэртэ, гуроошонэй ... арhан дээрэ ехэл дибатайгаар унтадаг болоhон.

Сүрэн гэртээ орожо, шүүр гараа угаагаад, галаа түлеэд, томо сагаан тогоо сооhоо сай шэнжэлэхэ табиба. Зүүн урда үтлүүhээ Хандахай аахидhаар үнгэржэ, харалгүйхэн хубсалба. Хандахайнхай авар хори нэгэн жэлдэ hаалишан ябаад, жаран онhоо энэ отарын хонишон болоhон эхэнэр. Удангүй Петр Александрович Мазуркевич гэжэ hаншагай энэ аналладаг болоhон хонишон, мүн Сүрэнэй нүхэр, энэ отарые даагша Дамби Тунханович Будожапов гэгшэд бодожо, үглөөнэйнгөө сай ууханхаа түхеэрбэд. Тэдэнэй hүтэй ногоон сайгаа бусалмай халуугаар ооhоор, энэ тэрэ юумэ хөөрэлдэhөөр hуутарнь, удаахандаар үүр хиираалжа, үдэр болохо зэхэлбэ. Гэшуутанаар шанагдаhан галдама халуун ногоон сай гэжэшэмнэй үбэлэй хүйтэнэй үедэ малшан зоной удаатай ёhоопхон лэ уудаг даа. Гэнсэшье үбэлэй үедэ бэшэ, зундааше, хабар намартаашье — жэлэй дүрбэн сагта тэрэнииe малшад уудаг юм. Юундэб гэхэдэ, тэрэнэй хүпэй биедэ тон ехэ шадал тэнхэ оруулдаг.

— Мүнөөдэр хоёр трактор ерэхэ ёhотой. Тэрэ худагайнгаа тэндэхи сомоо үбhэеэ асаруулхамнай hаб даа, — гэжэ Дамби Тунханович, хүдэр хара шарайтай, табигара наhанай хүн, халуун сайгаа hорюсогоон дуугарба.

— Үсэгэлдэр ерэхэ аад, ерээгүй hан..., — гэжэ Петр Александрович, мүн лэ таби гарамгай наhанай белорус хүн, тракторнуудта балайшье найдаhан хэбэргүй, зэрүүнээр гүбэрбэ.

— Үсэгэлдэр ерэжэгүй хадаа мүнөөдэр ерэхэл байха гэжэ hанаhаб. Ши, Петро, хонидоо харюулжа гарыш даа, би тракторнуудые хүлеэгээд, үбhөө ашалсажа асарhууб... Аяханhаа тракторай шарга дээрэ сомогдоhон hаань, яаhан аяар байха hааб! Сомоо зандань шэрээд хүрэжэ ерэхэ hэмди. Тэрээд мүнөө... хүлhэ үhан болотороо тэрэниие асалжаал мэдэбэ гээшэ бэлэбди.

— Юундэ тэрэ сомоо шарга дээрэ сомогдоогүй байhан юм? Харахадамни, олонхи сомоонууд шарга дээрэ hуралагдаhанхай хэбэртэй агшаа.

— Хэн шүдхэр мэдэбэ-a! Нэгэ шалтаг болоhон байгаа юм бээ...

Үглөөнэй найман час багта хонишод галаашаа гарожа, хэдэн дүрүүд болохо жэрылдэhэн ута нарихан хобтонууд соо обёос хаад, хонидоо дулаахан байраhаань гаргаба. Долоон зуу гаран хонид тэшэн шарадан обёосоо амтаршажа жажална... Обёос эдижэ дүүргэхэдэнь, хонидоо үбhэ үригээhэн хорёодо оруулжа эдеэлүүлээд, hүүлдэнь бүлүүр худагтаа абзашажа ушаалаад, үглөөнэй арба нэгэдэхи часта — жабарай гараха, газаа hайса дулаарhан хойно бэлшээридэнь туужа гаргабад. Хубантай хүүртэг дээгүүрээ ногоон суба үмдэhэн Петро хонидойнгоо хойноhоо түбшэн яhаар гэшхэлжэ, Балдайн, Мухар горхоной hолоомын уузуур тээшэ тэдэнэ шэглүүлбэ. Тэндэ hалхитай хүйтэн байгаа hаань, саашаханань хуhатай, шэнэhэтэй ой руу оруулжа бэлшээхэдэнь, ехэл ниморги дулаахан хадагта hайхтай газар байна hаам даа.

Үдэ ойртожо байхада улаагша гурбан хонишод газаахи ажалаа дүүргээд, гэртээ оробод. Дамби Тунханович байд гээд лэ зүүн сонходоо ошожо, колхозой түбhөө ерэhэн харгы руу тэшэ ядангаар хараана: тракторнуудые хүлеэнэ. Тиихэ hамбаандань Хандахай ушаагайнгаа гал hэргээгээд, үдэрэйнгөө хоол бэлдэжэ эхилбэ.

Энэ үедэ холоhоо моторой хүржэгэнээн соностожо, Дамби Тунханович зүүн сонходоо гүйжэ ошоод, газаашаа шагаахатаа зэргэ баяртайгаар соносхобо:

— Ерэбэл даа! Тэрэ шэрэhэн «Беларусь» ерэбэ. Тэрэ хоёрдохи тракторынь харагданагүйл...

Удангүй хоёр залуу хүбүүдые дахуулhан наhажаал тракторист оролжо ерэбэ. Үнишье болоогүй hүүлдэ тракторынь ерээ hэн, Дамби Тунханович яаралтайгаар дутуу ядуу сайлаад, бушуухан хубсалаад, тракторнстнуудые болон ашаашадые урдаа туугаад, түргэхэн гаража ошобо.

Тэрэнэй шумуухан хүнгэн тэшхэдэлые харахадаа, энэ отарын хонишод Юрөөгэй голдо сабшагдаhан hайхан үбhэнhөө үшөө табишаран центнерэй сомоо галаатаа буулагуулхадаа, hүүлдэнь хоёр зуу гаран центнер боолтотой үбhэ холоhоо асаруулхадаа, мүн концентрадаар элбэг, бэлшээреэр бараг, байраар hайн тула хонидойнгоо үбэлжэлтые муу бэшээр үнгэргэжэ, хонин бүриhөө шахуу хурьга абажа, хонин бүриhөө гурбан кило найман зуун грамм ноохо хайшалха гэhэн социалис уялга сохом дүүргэжэ шадаха юм байна гэжэ ойлгохоор байгаа hэн. Иимэ арга боломжотой байhыень 1968 ондо 100 хонин бүриhөө ерэн хоёр, 1969 ондо ерэн табан, 1970 ондо зуун хурьга абаhан, хонин бүриhөө дундаа жэшээгээр дүрбэн кило ноохо хайшалhан, мүн урда жэлнүүдэйнь үрэ дүнгүүд гэршэлнэ. Тэрэ дүнгүүдэй ёhоор отарые даагша Дамби Тунханович Будожапов ВДНХ-гэй путевкоор, Сүрэн — сарбуугай алтадмал часаар шагнагдаhан юм. Иигэжэ Сандаhын Адагай хонишод бараг hайн ажалай амжалтаар шэнэ жэлые, шэнэ табан жэлые угтажа байгаад hэн.

Үдэшэлэн тээ, hулахан гэрэлтэй үбгэтэй шаранай hайсахан баруулжа, Юрөө голой эхин тушаа ошоод байха үеэр Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түб hуурии Ташир тосхонhоо ашаанай машина табилуулжа ерэбэ. Сэлэнгын аймагай XXXIII партийна конференциин делегадаар хэлмэдэхэ hунгагдаhан, дүшэн табан оной коммунистка, артелиин эрхим түрүү хонишодой нэгэн Сүрэн Дондуковае тэрэ суглаанда абаашахала колхозой түрүүлэгшын орлогшо, үндэр сагаан шарайтай Петр Чагдуров, хонишодой нэгэдүгээр бригадын бригадир, бүдүүн хара бэетэй Петр Мункожапов гэгшэд гүйлтэлдэжэ ерэбэд ха юм. Петр Мункожапов гэгшэмнай арба найман отараhаа бүридэhэн хонишодой нэгэдүгээр бригадые дажжа хүдэлмэрилээтэй үнгэрhэн жэлнүүдтэ ажалай эрхим үрэ дүнгүүдые харуулжа, КПСС-эй райкомой ба аймгүйсэдкомой шүүгдэ «Урал» мотоциклаар шагнагдаhан хүн гэжэ энэдэ ташаласуулая. Мүн бүхэсоюзна колхозын дамжуулгын Улаан түг абажа, мүнгэн шанда хүртэhэн байгаа.

— Зай, Сүрэнхай, танигые абаашахала ерэбэбди. Таниихаа сэшэгээ дүүрэн машинада hууха ошохот, — гэжэ Петр Чагдуров хэлэбэ.

Сүрэн шамдуухан түхеэрбэ. Столдоо hуужа, нэгэ аяга hүтэй ногоон сай ууба.

Гэрhээ гарахадань, үдэшын жабар оронхой. Сандаhые уруудаа шамаруун хүйтэн hэршэгэнэжэ байба. Машинын кабина руу орохоо абахадаа халта зүг татажа, түрэhэн гараhан Юрөө нютагаа хайн хадан харахадань, hүрэг олон хонидынь тала дайдые бүрхөөд, Бурин Хаан тээhээ нэбшын субала абаба. Ажалай залжалта нэгэ үдэр дүүрэжэ байба.

Сандаhын Адагаар жабарлана. Газаа хүйтэншье hааань, орондоо ажалай халуун оньhоор жабарлана...

Үдэр бүри гэрнүүд
Үндын бодоно.
Автокран «хүдэhөө тоомуулаж»,
Амаршгүй хүдэлнэ.
Олон дабхар гэрнүүд
Олоороо жэрынэ.
Шэнэ нэрэтэй үйлсэнүүд
Шэхэр зурына.
Баярай гэшээр эдэанэ
Барилгын хүгжэм.
Дуугаа барилгашан хүүлэнэ —
Досоонь ууҗам.
Үдэр бүри гэрнүүд
Үндын бодоно.
Автокран хүлиртээе,
Амаршгүй хүдэлнэ.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото

1971

Нама ЦЫНГУЕВ

НААДАНХАЙНУУДАЙ ХАТАР

Шэжэр нүгөө сабаар бударан
Шэнэхэн жэлэй ерэхэдэнь,
Наадаан ногоохон ёлкодомнай
Наадаанхайнууд айлшалба даа.
Улаан, ягаан галхануud
Үнгын сэсэгтэд болоцотоно.
Унхэмдэ гоёхон бүлбэнүүрнүүд
Угалзатан, hубаргтан толотоно.
Алтан далитай шубуухануud,
Мүнгэн зүhэтэй амитаднууд:
Шандаган, болонго, хэрмэнүүд
Сэнгэнэ ногоохон шалбэhэнүүд
соо.

Мүлhэтэ ехэ далайhаа
Мүнгэн сагаан баабгай
Манай ёлкодо уригдаад,
Моhалзан алхалаар ерээ даа.
Аляр халуун оронhоо
Арсалан, барас, заан
Хүндэтэ айлшаднай болоод,
Хүхюүдэжэ манаhаар байнал
даа.

Ульгэрэй герой Буратино
Үндэр hуури зээдэнхэй,
Алтан түлхюүр бариад,
Адлихан манаадаар
хатаралдана.

Бүхы дэлхэйн амитад
Бултадаа эбтэй нэгэдээд,
Хүйтэн үбэлэй соло дуудан,
Хүхюу баяртай дуулнабди:
— Шэнэ hайхан ёлкомнай
Шэнэхэн жэл асарбал даа.
Аглаг hайхан ёлкомнай
Амтатай бэлэг барибал даа.
Ялагархан ёлкодомнай
айлшалжа ерээзи
Янза бүриин амитад бултадаа
Үхибүүд манине юрөөбэд даа.
— Абьяргаа hургаалтай зэмдээ
нүхэсэжэ,
Зэмсэгээ hургаалтай нэhэндээ
нүхэсэжэ
Зуун жэлдэ үнхирдэгтүй
Зандан, хулhан мэтэ ябагты,—
[illegible]
Арсалан барас хоёр юрөөбэ.
— Үзэhон шагнаhанаа ойлгожо
ябагты,
Ойлгохо бүрөө ехые мэдэхэт.
Арбан хоёр hалаа эбэртэй
Атар жантан буга мэтэ
Ходые хайшадан, холые гэталан
Хурдан hэргэ ябагты,— гээд,
Боро гүрөөhэн буухиран
юрөөбэ.
— Амитанине хүндэлхэдөө
бээз хүндэлхэт,
Амитанда туhалхадаа бэедээ
туhалхат,
Аглаг тайгын хорогүй
амитадые
Аршалжа, хүндэлжэ
ябаарайгты,— гээд
Дэргэдэхи шандаган дэбхэрэн
юрөөбэ.
— Элдэбые үзэхэтнай
наhанай hургаал,
Эрдэм олохотнай нопой
hургаал.
Мэнии нютаг мүльhэн далайн
Мүнхэ мюусые шэнжэлдэг
болоогты,— гээд
Мүнгэн сагаан баабгай юрөөбэ.
— Дальбараахан далижадаг,
хүүгэхэн бэежэдэг.
Далан үнгын шубууд шэнгеэр
ниидэгты,— гээд,
Жэмэхэн шубуухайнууд
жэргэн юрөөбэ.
— Худалаар хэлэбэл, өөрыгөө
hанаалхат,
Үнэнөөр хэлэбэл, өөрыгөө
шэмэглэхэт.
Ой хүбшын агууд мэтэ
Үнэн сэбэр ябагты,— гээд
Үнэгэн унхидан юрөөбэ.
— Үхибүүнэйе hаа — hэшхэл
хүсэл хэрэгтэй,
Ухаатайшье hаа — эрдэм
hургуули хэрэгтэй.
Эхын hургаал, багшын
hургаал,
Эрхим хүн болохо hургаал.
Эрдэмэй алтан түлхюүр бариад
Энхэ байдалаа зохёогты,— гээд
Ульгэрэй герой Буратино
юрөөбэ.
Нэгэжэ бүхы дэлхэйн амитад
Эбтэй бултадаа нэгэдээд,
Хүйтэн үбэлэй соло дуудан
Хүхюу баяртай дуулнабди:
— Шэнэ hайхан ёлкомнай
Шэнэхэн жэл асарбал даа.
Аглаг hайхан ёлкомнай
Амтатай бэлэг барибал даа.

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОГДОБО

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай Буряадай искусствын хүдэлмэрилэгшэд амжалта түгэс ажалаараа гансахан республика дотороо бэшэ, мүн уужам үргэн Сибирь соогоо, эхэ hайхан орон соогоо мэдээжэ болоо. Арад олоной урма сэдьхэл бадаруулхаhаа, коммунизм байгуулха агууехэ хэрэгтэ тэдэниие урмашуулан албо хэхэhээ ондоо ехэ баяр эдэниндэ байдаггүй ха юм.

Гэхэтэй хамта тэдэнэй урма түгэс ажал манай орондо үндэрөөр сэгнэгдэдэг. Тэрэнэй гэршэ — hаяхан Буряадаймнай республикын Верховно Советэй Президиум искусствын олон ажал ябуулагшадта хүндэтэ шэнэ нэрэ зэргэнүүдые олгоhон байна.

Буряадай ород драмын театрай артистка Р. С. Бенская, Ленинэй орденто оперо ба балетэй театрай артистнууд В. Я. Буруев, А. М. Жмурова, К. Т. Никулина, С. Р. Радаев гэгшэд Буряадай АССР-эй арадай артист гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Оперо ба балетэй театрай урам зураашан Н. Н. Манилова, директор Д. Ш. Яхунаевта, хатарай багша З. Н. Тыжебровада Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагшын хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

Мүн Х. Н. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын, республикын ород драмын, оперо ба балетэй театрай артистнууд В. К. Бадмаев, Ц. С. Гончикова, В. И. Грудинина, Н. С. Зеленская, Н. К. Литвинов, А. К. Пантелеев, А. Сыдыкбаев, К. Б. Халбаев гэгшэд Буряадай АССР-эй габьяата артист гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй болобо.

Дурсагдаhан нүхэдтэ Буряадай республикын Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. С. Семенов хүндэтэ нэрэ зэргэнүүдые олгоhон үнэмшэлгэнүүдые барюулхадаа, манай театрнуудай коллективүүдтэ, арадай габьяата артистнарта, искусствын габьяата ажал ябуулагшадта партиин XXIV съездые угтуулан шэнэ амжалта туйлахыень хүсэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарhаа): оперо ба балетэй театрай хүдэлмэрилэгшэд — БурАССР-эй габьяата артистка О. Короткова, БурАССР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша З. Тыжеброва, БурАССР-эй арадай артист В. Буруев, БурАССР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Д. Яхунаев, БурАССР-эй габьяата артист Н. К. Литвинов, БурАССР-эй искусствануудай габьяата ажал ябуулагша Н. Н. Манилов.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Арбан юhэдэхи

РСФСР-эй Верховно Советэй Президиумэй 1970 оной декабриин 11-нэй Указаар Хурамхаанай аймаг — хүдөө ажалы эрхилдэг 19-дэхи аймаг бии болгохо тушаа Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Указые баталhан байна.

Бархан уулын мүндэргануудhаа сахя нүүлжэн долгёр баян Дэрээн хүрэтэр нэмжыhэн үргэн сэдэ тала дайдые Хурамхаанай аймаг эзэлнэ. 70 мянган гектар таряалантай, 28 мянган гектар сабшалантай, 48 мянган гектар тугаа бэлшээритэй энэ аймагта табан совхоз, нэгэ колхоз бии. Дэрээнэй совхоз — махаhан мал, Хурамхаанай совхоз, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз — нэрии ноохото хонин олоор үсхэбэридэ шэглэлтэй. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо мүнөө 25 мянган хонин тоологдоно. Аргатын, Гааргын совхозууд гүрэндэ hү, маха ехээр худалдаха аргатай ажална.

Үнгэрhэн жэлhээ hаялинг совхоз зүгы үсхэбэрилхээр мэргэжүүлэгдэнхэй.

Энэ аймаг промышленна хэдэн предприятиитай. Энэ дэхи Хурамхаанай леспромхоз жэлдээ 250—300 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ хүсэтэй. «Бурятцелинстрой» трестын барилга-хабсаралтын 3-дахи управлени аймагай колхоз, совхозуудта ехэ барилга хэнэ. «Бурводстройн» ПМК, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй Могойтын отделени, лесхоз гэхэ мэтэ энд эрхилдэг.

Холын ооо аймаг үзэсхэлэн гоё байгаалитай, аршаан булагуудаар элбэг юм. Гааргын, Алламы, Хүшэгээрэй, Үмхэйн, Олигшоноой, hөөгэй аршаануудта зунай үедэ хэдэн зуун хүн амаржа, бэеэ аргалдаг.

Аймагай ой тайга хэрмэ, булгаар, ан гүрөөлөөр баян. Энэ дэлгэр дайдада ажалша малша зон ажаhуудаг. Хурамхаанай совхозой суута хонишон Бумбырма Дылыкова, Гааргын совхозой хонишон, СССР-эй Верховно Советэй депутат Цыбикжап Бадмаева, леспромхозой бага комплексно бригадын бригадир Василий Парамонов болон бусад нютаг нугаяа алдаршуулна.

С. ОЧИРОВ.

ХУРАМХААН, ХУРАМХААН ГЭЛСЭНЭЛТЭ...

Условно тэмдэгүүд
— баргажанай арадай театр
— леспромхоз
Совхозууд
Д.С. — Дэрээнэй
hЭС — hоёлоогын Энгэри
Х.С. — Хурамхаанай
Г.С. — Гааргын
А.С. — Аргатын
Л.З. — Ленинэй нэр. колхоз

Хойто-байгалай аймаг
Баргажанай аймаг
Баунтын аймаг

ШЭНЭ ЖЭЛЫЕ ХААНА ЯМАРААР ҮНГЭРГЭНЭБ?

Шэнэ жэл арад түмэнэй ехэ hайндэр мүн. Хүн бүхэн Шэнэ жэлэй бүтэхэ ерэхэдэ, хото-hоо заяайнгаа үрэ дүн гаргадаг, саашанхи харaа түсэбөө табидаг байна. Дэлхэйн арад бүхэн Шэнэ жэлые өөрынгөөрөө тэмдэглэдэг.

АФГАНИСТАН. Эндэ Шэнэ жэлые үдэр hүниин тэнсүү болодог март hарада угтадаг. Дулаан сагай хүрэжэ ерэхые, хабарай тарилгын эхилхые мэдүүлhэн ехэ найр эугаа болодог. Хүдөө тосхоной эзэд хүндэтэй хүн түрүүшын бурилдаа гаргадаг юм. Энэнэй hүүлээр сэнгэлгэн эхилдэг. Бугэ бүхэлиирэе сугларhан хүнүүд хүхилдэн эрэалдаг. Жэмэхэдэ, хүдөө тосхондо газар хахалагшад, өөрэдөө эдеэ таришад, малшад аяа аминдаа сугларадаг. Городуудта сэбхэшэд, эдилэшэд, дархашууда ехэ мэтэ нэрэжэhэн нэhэн хоорондоо найндэрлэдэг юм ха. Тэдэнэр болэдэ амтатай эдеэ хоол бариха дуршаа, архи уудаггүй. Эхэнэрнүүд аминдаа сугларадаг заншалтай. Кабулда (Афганистанай нииcлэл хото) тэдэнэр городой саад хээлдэг. Эрэнүүдые оруулахагүйн тулада түсөөр харуулшадые саадай үүдэндэ табидаг байна.

ФИНЛЯНДИ. Полуйуккиин (шэнэ жэлэй сүрэлhэн) ёлкодо эрэхэдэнь hайндэр эхилдэг. Үнэндөө энэмнай улаан үнэтэй дэлэ үмдэhэн, ута сагаан hахалтай үгэжөөл болоно. Нисэжэ финнүүдэй Жабар үбгэн мэшээг дүүрэн бэлэг урдаанхэй хүрэжэ ерэбэ гэлэг. Хүүгэдэй тэдэб ааг оншоо бэлэхэдэг. Дэбтэр «полуйуккида» бии гэжэ финн үхибүүд hайн мэдэдэг. Багашар заахан үхибүүд Жабар үбгэндэ туhалдаг. Тэдэнэр бэшэл улаан үнэтэй оодон дээл үмдөөд ябадаг.

Хойто зүгэй олохон оронуудта Шэнэ жэлэй бэлэгүүдые Жабар үбгэн үхибүүдтэ тараажа үгэдэг заншалтай. Бадаржа байгаа зулануудтай хитам толгойдоо үмдэhэн гоё hайхан басагад Шведэй томо томо городуудай үйлсэнүүдээр ябажа, бэлэгүүдые хэhэн хальбасануудые үхибүүдтэ тараажа үгэдэг. Шэнэ жэлэй үдэр айл бүхэн шэнэ юумэ хубсалжа ябадаг байна. Зарим оронуудта худалдаhан юумэе Шэнэ жэлээр найрлалдуулжа hэлгэдэг.

ИРАН. Энэ оронэй хүн зон шабар амhартиин жэл өөрэ hэлгэдэг байха юм. Тэндэ өөрэ тухайн айл тухай шэнээ хүлээнэ. «Уланы ябада хоёр жэл соо хүүшэн амиартана хэбтэдэг». Иранай арад зон мүрэнөө Шэнэ жэлые (Норуз) тэмдэглэдэг. hайндэр соо эрганхэ тугэздэг. Шэнэмнэн үрэдэ тарижа, Шэнэ жэлэйнгээ эдеэ хоол бэлдэдэг, шэнэ хубсаhа хубсалжа ябадаг байна. Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэр городуудта үхэр бүхэлэй абаhан эдлэжэ, наар зугаагай эхилдэг сонохоодог.

ИТАЛИ. Шэнэ жэлэй hүни айл бүхэн хэрэгтэй хоол байха ёhотой. Юуб гэхэдэ, айл бүхэн хуушарhан юумэе сонхоороо хаядаг заншалтай.

БОЛГАРИ. Гурбо минутын туршада бүхы гэрэл унтараадаг. Hагацаан гэхэдэ, «Шэнэ жэлэй гэлэлдэнэ энэ үе соо болодог юм.

КУБА. Шэнэ жэлэй ехээр сэхир часын курантнуудай гохиод бүхэндэ виноградай мэссоловтон жэмэс хүн бүхэн эдидэг. Энэ хадаа ерэхэ жэлэй хас бүхэндэ олзотой hайн ябаха гэhэн удхатай.

А. ШУСТОВ.
СССР-эй географическа бүлгэмэй гэшүүн.

Репортаж

НОГООН ХҮХЭ ХАСУУРИИН ДЭРГЭДЭ...

Шэнэ жэлэй угтан, шэмэгтэй ёлкодо тойрохоёо үхибүүд үншэй хүсэнэм. түхеэрөhэншье байгаа. Бэримэн бүтүү сагаан hахалтай Жабар үбгэнтэй зүүдэндэ уулзаhан, унтаашьегүй хонобон байха [illegible].

...Хүүгэд саадтаа хүрэжэ ерэбэ, Хүлгүүдынь бүринье хүн болоhон шэнги. Тэдэнэр ниидэ ниидэ харайлдана, маскарадта үмдэхэ хубсаhа хунараа харалсажа, өөдэрхилдөөдшье абана. Юрэдөө саад соо ехэл хүлгүү даа, [illegible] шуулаашье замханагүй...

Тиихэээр байтар ёлкын эхилхэ сагшье дүтэлжэ, Улаан-Үдэ хотын 6-дахи саадай хүмүүжүүлэгшэ А. А. Сырлетова үхибүүдтэ хубсаhаа hэлгэхэ, костюмуудаа үмдэхыень дурадхаба. Удаашьегүй хүлеэhэн саг — үдэшэнэй 10 час болобо.

Хүүгэдэй тус саадые даагша Валентина Матвеевна Котельникова хүмүүжүүлэгшэдэй Шэнэ жэлээр амаршалхаа зуураа, тэдэнэй hайн hайхан, ухаансар бэрхэ, эхэ эсэгынгээ үгэ дууладаг, хүндэтэ, алдар эхэ үхибүүд болохыень хүсэбэ.

Хүүгэд ехэл хүхюутэй, гэр гэрээ адхалсаад, гоё hайханаар шэмэглэгдэhэн ёлкоёо тойрожо, баяр [illegible] даа.

Хэдэн хүдэлтэдэ ой соо ургаhан hүүлэй жаахан ногоон хасуурине дулаахан гэртэ оруулаад, сэсэг набшаа мэтээр шэмэглээд, элдэб гоё наадханайнуудые зүүдхээд, янза бүриин али сала утаhануудые хамаруулаад, тэрэнээ тойроод хатар наада, хоровод гүйсэдхэнэ.

Саб сагаахан хубсаhатай, налагаhан саhандал адли гоёолтонуудтай пампагархан саhалануud ёлкые тойроод эрьелдэнэ. Улаан оросоон сарафанчигуудые угалзатуулан оёhон, сагаан кофтонуудые дээрэ үмдэhэн, гурбан хушуутай пулаадкануудые урдаа жүмбылгөөд бооhон матрёшконууд утаа бүдүүгэй юумэнүүд маhар-маhар гэшхэлэлдэнэ.

Гэнтэ тэдэнэй нэгэн «телеграмма, телеграмма!» гэжэ хашхарба. Задалжа уншан гэхэнь, «Угтагты!» гэhэн удхатай телеграмма ойн амитадhаа байшоо. Удаашьегүй амитад олоороо ерэжэ, сугларагшадые Шэнэ жэлээр амаршалба. Шогтой хүхюун илбүнүүд, аша гушанараа дахуулhан суута сагаан Мяу, Үдэр, hүни, Хатан дангина, айдхэй Шандаган, мэхэтэй Үнэгэн, маш хүлтэ Баабгай, ракетэ үргэhэн космонавтнууд, hайхан сэдьхэлтэй доктор Айболит, hара наран шэнги hайхан басагад эди шэдэ харалсана, алдаб аша гаргана, Жабар үбгэнине хүлеэнэ.

— Дахин золгохо, урин дуутай дуулахаяа, Шэнэ жэлээр амаршалхаяа анар холын Хойто зүгhөө үхибүүд, битнай тэмдэгтэй ашаа басаган Саhан хүүхэнтэеэ ерэбэб даа. — гээд Жабар үбгэн эсэлтээр бүтдэгэнэнэ.

— hайн даа, Жабар үбгэн, манадаараа дуулалда, энеэлдэ, шэмэгтэй ёлкымнай тойро, шэмэглэ дууемнай шагна, — гэжэ үхибүүд дарья табилдана.

Жабар үбгэн бэ тэрэнэй ашадэ бэлэг болгон үхибүүд дуу дууллаба, хатар наада гүйсэдхэнэ.

Баярлаhандаа бархирха гэhэн дээ, Жабар үбгэн хүүгэдэй хүхихэ, дуулалдаадаа сэдьхэлээ тэдэ уяруулан нюдэнөө нёлбоhо сүйлэгэнэ. Зоригтой, хүхюун хүүгэдэеэ гэжэ асар hан хоёр мэшээ бэлэгээ задалжа, шалтарhан басагад, хүбүүдтэ Жабар үбгэн хубаана.

Тэрэнэй аша энеэдэтэй, зугаатай даа. Үетэн нүхэдөө Саhан хүүхэн Шэнэ жэлээр халуун зүрхэнhөө амаршална, хани ёhоной үгэ хэлэнэ.

Уни удаан дуулалдажа, хатаралдажа Жабар үбгэнинье эсэнэбэ. hонор хурса, хүсэ шадал түгэлдэр Шэнэхэн жэлэе хүлеэнэ, сээжын зугаа гаргана.

Ехэ удаан хүлеэлгэншьегүй Шэнэ жэл ерэжэ, баяр зугаа дэлгэбэ, бултанда hайнине хүсэбэ:

Эб найрамдал дэлхэй дээрэ
Хэтын хэтэдэ мандаг лэ,
Эжы, абымнай эльгэ зүрхэн
Энхэ тэнюун байг лэ!

гээд хэлэхэдэнь, хүүгэд булта хүхижэ, Шэнэ жэлэй ерэhэнэй баяр баясхалантай зугаа сааша үргэлжэлнэ hэн.

В. ТОКТОХОЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Жабар үбгэн ашаа басаган Саhан хүүхэнтэеэ.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

АЛДАРТА ОЙН УРДА ТЭЭ

ГАВАНА. (ТАСС). Бүмбэрсэгэй баруун хахадта түрүүшын социалис гүрэниие байгуулhан Кубын революциин 12 жэлэй ой январиин 1-дэ гүйсэбэ.

Фидель Кастрын, тэрэнэй дайшалхы туhалагшадай хүтэлбэри доро восстаниида бодоhон арми американ монополинуудай табюур — Батистын шуhата диктатурые 12 жэлэй саада тээ унагааhан байгаа, Бэеэ даагаа эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө Кубынхидай удаан саагта хэhэн тэмсэлынь энэ орон соо бодото арадай засаг тогтоолгоор дүүрэн hэн.

Уааг бэшэг мэдэхэгүй ябадал, ядажалан зоболон, хүдэлмэригүй нэгү байдал Куба дээрэ бэгэни болоо. Саг соо усадхагдаhан, аграрна реформо амжалтатайгаар бэелүүлэгдэhэн байгаа. Банкнуудые, хүдөө бааhуулай газарые, гаргиин монополинуудай ба Кубын томо буржуазиин предприятинуудые гүрэнэй мэдэлдэ абажа, промышленностьдо, хүдөө ажахыда гүрэнэй сектор үргэнөөр бии болготогдоо hэн.

Экономико хүгжөөлгэдэ гол анхаралаа хүдөө ажалыда, тэрэнэй гол hалбари болохоо саахар үйлэдбэрилгэдэ хандуулагдаhан байгаа. Энэ оронэй түүхэ соо түрүүшынхиеэ нэгэн ехэ 8,5 миллион гаран тонно саахар 1970 ондо абтаhан байба.

Гидроэнергетическэ, ирригационно барилганууд олоороо бодхоогдоно. Цитрусова ургамалнууд, рис, кофи, тамхи, ононг болон бусад ургамалнуд долгорангы ургаанаар таригдажа ургуулагдана. Эбэртэ бодо малай тоо толгой олошорно. Эдеэ хоолой, хүнгэн, химическэ болон промышленностиин бусад hалбаринууд амжалтатайгаар хүгжэнэ.

Революциингаа илаhанай 12-дохи ойе шэн зоригто ажалдараа Кубын арад угтажа байнхай. Нэобриин hүүдээр саахарай ургамалай зэлжэлтэ хуряалга энэ орон соо эхилбэ. Экономикын хүгжэлтэдэ хубитаяа оруулхын тулада саахарай эша сабшахаяа хото, хүдөөгэй олон мянган ажалшад hайн дураараа оножо байна.

Советскэ Союзай, социалис бусад гүрэнүүдэй үнэн сэдьхэлэй туhаламжада түшэглэhэн Кубын арад дарлалта мүлжэлгэгүй общество мүнөө байгуулна.

Дарханай ажалай алхам

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). Дарханай промышленно-энергетическэ предприятинуудай коллективүүд ажалдаа шэнэ амжалта туйлаад 1970 ониие дүүргэбэ. Юhэн жэлэй туршада соо байгуулагдаhан эдэ предприятинууд элдэб газаар, шулуу нүүрhэн, силикатна кирпиинэ болон цемент заар, барилгын бусадшье материалнуудаар оронoо хангадаг болобо. 1970 оной түрүүшын арба hарада соо Дарханай предприятинууд урда жэлэй арба hарынхида орбол 16,4 процент ехэ продукци гаргаа.

Олон мянган хүн шэнэ байрада оробо

ПРАГА. (ТАСС). Дүрбэдэхи табан жэлэй hүүлшын жэлые Чехословакиин барилгашад hайн үрэ дүнтэйгөөр дүүргэбэ. Чехословакиин хүдэлмэришэд ба алба хаагшадта 100 мянга гаран шэнэ, тухилэнэгтэ байра мүнөө жэл баригдаба. Чехословакида иимэ олон байра энэнэй урда тээ баригдаагүй юм.

Элhэн губиhаа абтаhан газар

КАИР. (ТАСС). Советскэ Союзай туhаламжаар баригдаhан Асуанай үндэр плотина 1971 оной январиин 15-да баяраар ёшон байдалда нээгдэхэ юм.

Асуанай хуушан боолтодо баригдадагта орходоо 6 дахин ехэ — 31 миллиард кубометр уhа хүнэй гараар бүтээгдэhэн «Насер» гэжэ hомбата соо мүнөө үедэ суглуулагдахай.

Асуанай үндэр боолтын уhа гүйлгэхэдэг hабата соо суглуулагдажа, таряалан дээрэ гаргагдадаг уhа 650 мянга гаран феддан газар (1 феддан 0,42 гектартай тэнтэй) элhэн губиhаа дайжажа абаха арга олгобо.

Асуанай үндэр боолтын уhанай ашаар рисэй таряалын талмайе 1 миллион 250 мянган феддан болотор 1970 оной турша соо ургадаха арга бии болоо hэн. Тэрэнь энэ оронэй түүхэ соо үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хэмжээн байха юм.

Хойто Вьетнамай гүрэнэй ажахынуудта

ХАНОЙ. (ТАСС). Сагай эрхэ байдалай хүнэр хүндэ байгаашье hаань, Вьетнамай Демократическа Республикын гүрэнэй ажахынуудай коллективүүд 1970 ониие амжалтатайгаар дүүргэбэ.

«Апрелиин 20» гэhэн гүрэнэй олон hалбарита ажахы түсэбтэ гол даалгабаринуудаа болзорhоонь hара урид дүүргэлэй. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орбол, цитрусова ургамалнуудай, сайн таряалгын талмай энэ ажахыда хоёр дахин үргэдхэгдэбэ. 42 процент ехэ апельсин суглуулагдаа. Энэ ажахын мал ажалай бригаданууд гүрэндэ маха тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Фушоной гүрэнэй ажахынхид ажалай эрхим амжалта туйлаба. Каучук түүхэй эд гүрэндэ тушааха түсэбөө 23 процентээр тэдэнэр үлүүлэн дүүргэбэ. Каучук үйлэдбэрилгээр тусхай мэргэжэhэн Йендиниин гүрэнэй ажахы үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орбол гурба дахин ехэ продукци гаргаа.

Польшын эрдэм наукын амжалта

ВАРШАВА. (ТАСС). Польшын химигүүд, механигүүд, хадын ажалай, барилгын, судна бүтээлгын мэргэжэлтэд 328 ниилын ажал ухаалан зохёоhон, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэн байна. Технологическа арга онол, машина хэбэг наринжуулан hайжаруулгада тэдэнэй олонхинь шухала үүргэ дүүргээ. Энэ оронэй эрдэмтэд 1970 он соо бүхыдөө 134 миллион злотын хэмжээгээр сэгнэгдэhэн научна ба технологическа хүдэлмэри бүтээбэ.

Тэмсэл үргэлжэлhээр

ДАР-эс-САЛАМ. (ТАСС). Колониализмын ба национально-сүлөөлэлгын хүсэнүүдэй хоорондохи тэмсэлэй гол талбариинь Африка түби байhаар зандаа. Анголын, Мозамбигай, Гвинейн (Бисау) патриодуудай Португалиин колонизаторнуудые бүрин шангаар, үбшэнтэйгөөр сохидог болохо байhыень үнгэрэгшэ жэлэй баримтанууд харуулаа.

Гвинейhээ (Бисау) абтаhан мэдээсэлнүүд дээрэhээ харахада, эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэгшэд дайсанай бэхижүүлэгдэмэл пунктнуудые 450-hаа дээшэ добтолоод, Португалиин 700 гаран солдат ба офицернүүдые алаhан, гэмтээhэн, сэрэгэй 15 судна шэнгээhэн, сэрэгэй 52 автомашина үгы хэhэн байна. Зорилгоо мухардаан, айха hүрдэхэ ябадал Португалиин армида бүрин олошоржо байнхай.

Анголын патриодууд мүнөө үедэ оронойнгоо газар дайдын гурбанай нэгэ хубиhаа үлүүгэнь хиналта доро барижа байна.

Дэлхэйн олониитын баалалтада орожо...

ПАРИЖ. (ТАСС). Дэлхэйн олониитын, Испаниидашье, мүн бусадшье оронуудта дэлгэрhэн буруушаалгын хүсэтэ хүдэлөөнэй баалалтада орожо, баска 6 патриодые Бургосой сэрэгэй сүүдэй толгойн саалада шиидхэhэн шиидхэбэринь Франко болюулаад, түрмэдэ 30 жэл соо хаахаар тогтооба. Франс пресс агентствын корреспондент Мадридhаа энээн тухай мэдээсэбэ.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. 15 часhаа 19.30 минута хүрэтэр Москвahаа дамжуулга. 15.00 — дамжуулгын программа. 15.05 — орон доторхи hонин. 15.15 — үхибүүдтэ зорюулагдаhан дамжуулга. 15.45 — «Цирк студи соо» гэhэн дамжуулга. 16.45 — «Шэнэ жэлэй сэнхир галнууд» гэhэн дамжуулга.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 19.30 — «Шэнэ жэлээр!» гэhэн hайндэрэй концерт. 21 часhаа 03.30 минута хүрэтэр Москвahаа дамжуулга. 21.00 — орон доторхи hонин. 21.15 — «Басагадууд, басагадууд» гэhэн үнгэрhэн жэлэй түгэсхэлэй дамжуулга. 23.10 — эстрадын дамжуулга. 24.00 И. Кальманай «Сильва» гэhэн оперетто дамжуулагдаха.

● «БУРЯАД ҮНЭН» ● [illegible] оной январиин 1. ● 4-дэхи хуудаhан ● [redacted] Гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров БурАССР ● Н-01843. Заказ 845.